

SANVAITINIS LAIKRASČIUS.

Nr. 2

SHENANDOAH, PA., & GREATER NEW YORK, N. Y., 16 d. Sausio (January) 1904 M.

Metai IV

Norint adresą permąnyti, reik paduoti ir senąjį adresą. Jei prie Susivienijimo kurs priguli, tai reik parašyti, prie kokios knuopos, nes kitą syk gyvena viename mieste, o prie kito miesto kuopos priguli.

Parduodu

visokių Paukszezių,
teip-pat TABAKO ir cigyrų didžioose smuotuose ir po maž: esmi LAIVU AGENTU del „White Star“ ir „Anchor Steamship“ linijų.

W. T. HOPKINS

33 West Oak St., Shenandoah, Pa.

ZNAJECZNIK'AS

EGIUTERONO. 2

Jei turi REUMATIZMA, GALVOS, SPRANDO, STRENU, KAULU SKAUDEJIMUS - teipgi jei skauda vidurius, turi nesveiką kepenas arba kraują užmūdytą - tuom laik imk EGIUTERONO No. 1, nes šis vaistas yra kuopas skmingiausias nuo skaudėjimo vidurių, lyg daug drugi, priepuolių ir gripo. Trajauka teipgi gali gauti aptiekoje A. G. Groblaucko, iš 3-devynerių visokin augalų ir žolin geriausia isz visų.

Aptiekorins A. G. Groblauckas, seniai praktikavoja savoapielinėje, yra žinomas Amerikoje, visala padedu ligoniams. Be to, kaipo senas tyrinėtojas ligu, gerai jas jau pažįs. Taigi sirgdumas ar kokiam neramume, kreipkis prie jo. Adresas: A. G. GROBLEVSKAS, 111 MAIN ST., PLYMOUTH, PA

Daugiau kaip 30 metus iszmegintasi Dr. RICHTERO vliasa svietli žinomas „ANKER“ (Onkarinis) PAIN EXPELLER, yra geriausias gydoule nuo

Rbeumatizmo, Neuralgijos, Sausgelos, Štrenu Skaudejimu ir tt.

ir visokia Rbeumatiska skaudojimu.

at 25c. ir 50c. pas visus aptiekorius arba pas

A. S. Richter & Co.,
215 Pearl Street, New York.

A. HOLLERMAN'O
112 N. Main St., Shenandoah, Pa., už Keithun'o keptuves, geriausia vieta Shenandoryje pirkti LAIKRODELIUS, laikrodzius, sziubi nius žiedus ir visokius brangumynus, teipgori anuos pataisyti. Kiek vienas daktas yra gvarantuojamas

ŽVAIGŽDES AGENTAI

L. Miluzauskas, Box 338 Forest City.
P. Gaižaukas, 24 7th Mahanoy City, Pa.
L. K. Karalius, 525 Columbia ave. Baltimore, Md.
M. Schermis, 107 Berry St. Brooklyn, N. Y.
M. Miszkunas, 22 Hartford st. Newark, N. C.
J. Maczulaitis, 165 Ferry st. Newark, N. J.
J. Rabiakaukas, 648. 2nd. st. Brooklyn, N. Y.
A. Kozlovskis, 738 Shelly st. Pittsburg, Pa.
J. Rikteraitis, 67 James st. Waterbury, Con. S.
P. Tananevicius, 3244 So Morgan str. Chicago, Ill.
P. Blatunas, Box 12 Now Philadelpia M. Dauksza, Box 28 Minersville, Pa.
B. Vaisnora, 1306 Carson Str. S.S. Pittsburg, Pa.
J. Czesa, 223 Reabling st., Brooklyn, N. Y.
Tamas Krizanauka, keliaujantis agentas

Tautiečiai! Jaigu kuris nori grįžti at galios į tėvynę, o neturi pinigų, lai kreipesi pas mus. Mes kiekvieną nuveszim per 9 dienas į Bremą ar Hamburgą. Tris adynas tik darbo su mažu damokėjimu. Raszyk tuojans ant sekancio adreso:

Columbia Shipping Office
158 Suffolk St., cor. Stanton St., New York.

Adresai Centrallszko komiteto Susivienijimo Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje.
Prez.: Kun. V. Kudyra, Box 46, Edwardsdale, Pa.
Vice-Prezidentas: J. Lauraitis, 94 No. Plum All., Shenandoah, Pa.
Kasiterius: K. Radzevicius, Shenandoah, Pa.
Sekretoriuis: J. Kasulaitis, 61 Church street, Pittston, Pa.
Kasos globėjai: Kun. B. Zindzius, Elizabeth, N. J.; J. Zemaitis, 305 So. Jardin st., Shenandoah, Pa.
Knygcius: kun. M. Szedydis, St. Casimir's Church, Pittston, Pa.
Dvasiaszkas vadovas: kun. A. Kaupas, Theodore str., Scranton, Pa.
Augszciausias sudas: A. Danisevicius, Mahanoy City, Pa.; J. Lukszis, Mahanoy City, Pa.; M. Motiejunas, Luzerne, Pa.; J. Mekiaszjis, Shenandoah, Pa.; J. Lopata, Wilkes Barre, Pa.

Pasirenkantiems žmonėms alus.

Jei nori tikrai gero alaus, tai **Gerk Columbia Alu.**

Jis tyras, skanus, tirsztas, paragina apetitą ir sudrutina visą žmogų. Užsteliuok visą dežę (bakszą), \$1.20, į namus, saliuose jo klausuk.

110 South Main Street, Shenandoah, Pa.

SERGANTIEMS

Gvarantuojamo pilna iszgydyma.

Pasiekmingiausiai gydau visokias pasleptas ir pavirszines ligas, kaipo antslas ligas, spindines, plauzines, inkstu, pilvo, galvos skaudėjimas, stiprus atimti, dvasiska nusilpina, lytiackas alpytes, skaidyvas, sutimins, vazi, klyszas pas motoris, kraujavima ir tt., servu ligas, podagra, reumatizma dvasinims, paralyzius ir tt. Praziuliu gumla, gydau gimdybos ligas, vi sokius sutimins etc. Nerviskas ligas gydau su paciuo geriausia elektrisku prietaisu.

Lytiszkas dailu ligas iszgydau per keleta dienu, kraujo uduodijimas, otos ligas, sermens lagima, sausdas orkiole ir kurioje, nosy, akys ir ausyse, netekims vyrickimo, bozins nusilpėjima ir tt. Gydau kuopaspekmingiausiai ir gvarantuojamu **Pilna iszgydyma. Chroniskas ligas yra mano specializacija.** Gyvydimo neravosiu. Maudugnos iszgeraminivimas ligoniu ir jo iszgydymas - tai yra mano prideris.

DR. LANDES
Sztipulionis specialistas.

134 E. 24-ia ul., kampas Lexington ave., NEW YORK.

Valandos: nuo 9 ryto iki vakaru, Nedelioms nuo 8 ryto iki 4 po pietu.

Nesvalinti asaziskas atiankyti, gali parazyti liuzaka; botinali rikiakalajame pasicento inializacijom.

Szenuk visokiose klose, Turis praktika Lehmann Hallways Post Graduate University Hospital, Direktoriuis Medicinisko Instituta.

nuo 1 Aprilio persikrausiant 132 E. 24 St arti Lexington Ave.

Sumažintos knygų prekes:

Norėdami išparduoti visas užsilikusias mūsų spaudos knygas, ant didelio nuosimnio numažiname prekes:

Žodynėlis angliskai lietuviszkas.....	20c.
Žodynėlis lietuviszkai angliskos.....	40c.
Gyvenimas palaiminto Klemeno.....	20c.
Leongvos lekcijos angliskai lietuviszkos.....	10c.
Zydo pakuta.....	10c.
Knyga apie hypnotizmą.....	50c.
Majuvka.....	5c.
Lidas gerų darbų.....	5c.
Apashtalystės maldos dievmaldystės.....	8c.
Atlankymas SS. Sakramento.....	20c.
Knygų taisyklės.....	10c.

Adresuokit: „Bažnyčios Tarras“, 36 James St.
Waterbury, Conn.

Naujiena!

Rusiskoji Destiliuota Degtine
„VARPAS“.

savo tobulyste aplenkia visas kitas firmas, užsilikančias nedažytą degtinę, ir savyje turi natūrališką baltąjį dažą. Per mediciniską skyrių pripažinta sveikiausia ir geriausia sergantiems.

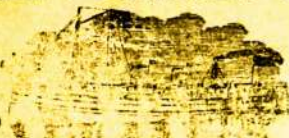
Destiliarna Newarko, N. J., o krantuvė 100 Rivington st., New Yorke.

Krantuvėjė teipogi atsiranda rusiskoji importuota arbata firmos K. C. Popovo.

I visus miestus siunčiamas ekspresais.

Apart visoko krantuvėjė da galima gauti koniaką ir kitokius vynus.

RUSSIAN - AMERICAN RECTIFYING COMPANY
100-RIVINGTON ST., NEW YORK.

Vienatinis katalikiskas
Lenkiskai — Lietuviszkas Banks.

TAUTIETI:

Ką nori remti, savuosius ar svetimus žmones? Jeigu savuosius, nusiduook pas

A. Grochowski & Co.

298 Bedford Ave. (arti Grand St.),

BROOKLYN, N. Y.

Szkiportas j ir isz Europos už žemiausias prekes. Siunčiamas j seną krajų pinigų, teipogi jų iszmainymas ant jų kokių.

Visokius dalykus ir reikalus, prigulincius advokatams, atliekam kuopuikiausiai, kaipo krajų teip ir Amerikoj.

Mūsų Banksas jau 22 metus gyvuoja, kas gali liudyti apie jo atsakantį vedimą.

Meldžiam adresuoti:

A. GROCHOWSKI & CO.,

298 Bedford Ave., 9-00177, N. Y.

MIKOLAS GANO, Artista Mallorius.

Mano dirbtuvėje dirbasi paveikslai tikrai aliejinėmis farbomis ir pasteliniiais. Kas nori turėti savo didelį ir puikų portretą, to prisiuožia man savo photographiją, kuri gali būti kad ir mažiukė, ant blekės nuotrauka, bile aiszki. Drapinos gali būti permaintytos pagal a-abos norą. Padarytus portretus ant pakeikavimo siunčiamas būremu į krajų. Mano dirbtuvėje turiu daugelį mūsų didvyrių portretų kaip tai: Vytauto, Adomo Mickeviečiaus ir k. ant parduavimo.

Tautiečiai! Nesiduookit save bile kokiam fuzzeriui apgadinėti kuris jums nieko gero neįstengia padaryti, bet kreipkitės prie saviszkio, kuris yra tikras artistas ir jau tukszanziai lietuvių jo puikius portretais puosžia savo namus.

Raszyldami pas mane teip adresuokit:

Mikolas Gano, 129 Greenpoint Ave., Brooklyn, N. Y.

MAX KOBRE

Lietuviszka Banka

40 Canal Str., — 142 Division Str.,

New York

Prieteliai! duodu jums žinią, kad mes parduodam szifkortes ant visų greicziansių laivų už pigiausią prekę. Esu utvirtintu agentu ant linių, North German Lloyd Bremeno; Hamburg American Line Hamburgo; Red Star Line Antverpo ir Netherlands Line Roterdamo. Siunčiamie pinigus, kurinos jų prieteliai gauna j 15 dienų. Mūsų kantoroje galite susiszekėti lietuviszka ir lenkiskai. Ateikite ir persiliudykite, kad mes per 25 metus su kožu apsiėjome teisingai. Teipogi parduodam tikietus ant visų gelezinkelių Amerikoj ir Europoje.

Duodam žinot kad mes priimam pinigų j depositą bankos ir mokam po 3½ procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir virszaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnerius. Pacėti ir iszimti gali kožną diena nuo 2 cyto iki 2 po pietų ir nuo 4—8 vak.

Naujai uždėta filija atsiranda po

Nr. 81 Grand st.

Brooklyn, N. Y.

JOHN'S
FLORAL DEPOT

priilanko visada puikiansius

GYVUS KVIETKUS

ir parduodu pigiausiai. Jo kvietkai ypatingai tinka papuošimui namų ir Bažnyčios ant Kalėdų Szventės.

128 BROADWAY, BROOKLYN, N. Y.

Evangelija

ANTROS NEDEL. PO TRIJU KARALIŲ.

Aną metų buvo svodba Kanoje, Galilėso; ir buvo tą Jezus Motina. Buvo teipo gi pakviestas ir Jezus ir jo mokinieji ant svodbos. O kad neteko vynu, tarė Jezus motina jam: vynu netur. Ir tarė jai Jezus: kas man ir tau, moteriško? dar neatėjo valanda mano. Tarė jo motina tarnams: ką tiktai jums sakys, darykit. Ir buvo tenai šeši sudai iš akmenio, pastatyti pagal apeystijimo žydų, kuriose tilpo du arba trys viedrai. Tarė jiems Jezus: pripilkit indus vandeniui. Ir pripylė anuos sklidimus. Ir tarė jiems Jezus: semkite dabar ir nuneškit užveizdėtoji svodbos. Ir nunešė. O kad paragavo užveizdėtojas svodbos vandenį, kuris stojis vynu, o nežinojo, iš kur butų, bet tarnai žinojo, kurie sėmė vandenį: pavadino užveizdėtojas svodbos jauniki, ir tarė jam: kiekvienas žmogus pirmias padeda gerą vyną; o kad atsigeria, tada tą, kuris yra lietasnis. O tu gerą vyną užlaikiai iki šiolai. Tą pradžių stabuklį padarė Jezus Kanadoje, Galilėso, ir parodė garbę savo, ir įtikėjo į aną mokinintinai jo.

Katalikizkos Naujienos.

Kuomet Prancuzijoje, katalikizkos zvalyje, masonų partija, paėmusi į savo rankas valdžią, persekioja zokoninkus, czia Amerikoje katalikizki zokonai tau-ruoja, auga ir platina sieyką apszvietimą. Apie keturiasdesimt įvairių zokonų dabar nesza szviesą amerikiečiams. Iz dvylikos tukstanczių (12.000) katalikizkų kunigų, kurie gyvena Svienytose Amerikos Valstijose, tris tukstancziai (3.000) yra zokoninkais. Be to da yra pusantro tukstanczio no-vcijų (naujū) ir tris tukstancziai bro-lijų (tai yra zokoninkų, kurie neyra ku-nigais).

Skaitlingiausiu czion zokonu yra Je-zuitų zokonas, nes iz viso skaitliaus zokoninkų (7.500) prie Jezuitų priguli daugiau negu ketvirta dalis. Ivairūs zokonai užimti įvairiais dzrbais: miela-szirdy tės, apszvietim, missijų ir tt, bet vyriausiai czion zokonai yra atsi-davę mokinimu mokyklose, užlaikymu kolegijų ir laikymu misijų parapijinėse bažnyčiose ir tarp indijonų. Geriausia varda, kaipo garsių mokiniojų, be abe-jonės įgijo jezuitai. Jie įsteigė gerą univertzetą Georgetown'e. Teipos-gi

Benediktinai turi daug įkurę mokyklų vakarinėse Valstijose; Szvento Kryžiaus Tėvai yra pagarsėję savo universitetu Notre Dam'eje, Indiana; lygų pasise kiną turi Krikszczionizskųjų Mokyklų Broliai, kurie turi įkurę pradines mo-kyklas ir kolegijas.

Misijomis parapijinėse bažnyčiose daugiausiai užsiima Redemptoristai ir Paulistai, szitų paskutinių da yra speci-alybe garsinti evangeliją ne-katalikams.

Auka savo tikėjimiskų persitikri-nimų tapo neperseniai Austrijoje tulas Artur Weber, prezidentas studentų ka-talikizskjo susivienijimo „Austria“. Užtai kad szits, paszauktas ant due-liaus (dvikovos), nestojo į kovą, nes jo katalikizski persitikrinimai neleido jam iszstatyti savo ir kito gyvasties ant pavo-jaus, tapo kareivizsko garbės sudo iszmetas iz skaitliaus rezervinių ka-detų. Sudas szitokią paduoda savo nusprendimo priezastį: „atsakė, girdi, stoti į dvikovą dėlei paziurų, nepritin-kanczių apiciero stonui.“
Patemijimai nereikalingi!...

Pirm kelių mėnesių lenkiszi ka-talikizki laikraszcziai padavė žinią apie užmanyną. Galicijoje rinkti „katali-kizskai-tautiszka“ mokestj. Kaip pats užvadnimas parodo, renkamoji moke-stis turėtų eiti katalikizskai-tautiszkiems reikalams.

Užmanytojas tos mokesties ragina, idant kiekvienas Galicijos lenkas-kata-likas dėtų katalikizskai-tautiszkiems reikalams tik po vieną centą per mėnesį. O kad Galicijoje yra priskaitoma 3.000.000 (tris milio-nai) lenkų-katalikų, tai jei nors trezczia dalis duotų reguliariszka po tą centą, tai ir teip susirinktų didelė suma 120 tukst. guldenų arba apie \$48.000 per metus.

Rinkimui tos mokesties užmanytojas pataria įsteigti vietinius komitetus ir deszimitininkus miestuose, o kaimuose galėšę buti rinkikais prabaszcziai ir jų vikarai. Ant tų visų rinkikų pri-valo buti iszrinkti prižiūrėtojai (kontro-les komisija). Mėnesinė atskaita gar-sintysi laikraszcziose.

Szitas užmanymas teip yra sumanus, kad jį įkūnyti reiktų netik Galicijoje, bet ypacz mums lietuviams czia Ameri-koje. Kaip gi na ždinga mums butų užsidedti mokestj ant naudos lietuviszkų katalikizskai-tautiszkų reikalų!

To užmanymo įkūnijimas butų rei-kalingas ypacz dabar. kuomet rengia me įkurti moteriszka kongregaciją, kuri užsimtų mokinimū vaikų. Juk tai pir-mutinis mūsų katalikizskai-tautiszkas reikalas, apie kurį kuogreicziausiai pri-valome pasirūpinti. Bet nieko neisz-darysime, jei visuomenė negelbės pini-giszka. Todėl reikia, kad vjsuomenės reikalai butų visuomenės aprūpinami. O tam siekiui reiktų, idant kiekvienas lietuvis katalikas dėtų tiems reikalams nors po vieną centą kas mėnesis, iz k susirinktų dideli pinigai. Jei iz 200 tukst. Amerikos lietuvių-katalikų mo-kės tik ketvirta dalis, tai ir teip kas mėnesis susirinks \$500 (penki szimtai dol.) o per metus \$6000 (szeszi tuk-stancziai).

Asz nuo savęs patarcziaiu, kad „Mo-tinėle“, kuri jau užsiima szelpimu einan-czių į augsztesnius mokslus lietuvių-katalikų, praplatintų savo užduotį ir taptų centru Amerikos lietuviszkai-katalikizsko judėjimo ir kad į jos kasą plauktų centinės aukos.

Szv. Tėvas Leonas XIII iszleido gromatą, kurioje pamokina viso svieto katalikus, kaip privalo apsieiti visuo-meniszkuose reikaluose, idant neapleiz-dami savo reikalų, kartu ir visos žmoni-jos reikalus pagerintume. Savo gromatoje szv. Tėvas paduoda devyniolika regulų, paimtų iz a. a. azv. Tėvo Le-ono XIII gromatų, kurios tai regulos apima prietikus darbininkų ir darbinin-kių, turtingų ir pavargelių.

Ta szv. Tėvo gromata adresuota ka-talikizskoms draugijoms, unijoms, kom-itetams ir visokiems susivienijimams. Szv. Tėvas nori, idant tos regulos, kur galima, butų iszdrukuotos ir iszskabintos vieszose vietose, ir kad anąs visų kata-likai kuotankias skaitytų ir pagal juos savo gyvenimą ir ap-šėjimus laikytų.

Popiezius velija, kad katalikai po

(Toliaus ant 29 puslapio).

Jonukas Karklynas eina Lietuvos pažintu.

Parasė Prieteli.

(Taša.)

— Nu, iš kur esi? — paklausė Gorskis Jonuko.
— Esmi, Jo Mylista, iš Tėvynmeilių sodžiaus, — atsakė Jonukas.

— Kaip pavardė?

— Pavardė butų neva Karklynas, bet ponas Kvaiševskis liepė man vadintis Karklinskiu.

Gorskis sušypojo ir tarė:

— Pas mane vadinkis kaip vadinies. Aš nemėgstu kulvartų.

Jonukas tylėjo. Gorskis ėmė garbstyti, kokios bus Jonuko priedermės. Sako:

— Samdau aš tave už pėdekę. Nušveisi man čebatus, išdulkysi rubus, nuvalysi kambarius, užkaiši samavorą ir padarysi kitus mažozius. Pas mane lankos daug svečių: numausi jiems kaliošius, nuvilksi ploščius, atidarysi duris. Atmink, kad butumei prie visų prieplaukus ir lipšnus; ko užklaustas, kad atsakytumei švelniai, nemikšiodamas. Tai bus tavo priedermės. Algos gausi 60, bet dėvėsi savo apdarą ir avėsi savo avalynę. Ar tinki?

— Ačiu, Jo Mylista! tinku, — atsakė Jonukas.

Ir nuo tos dienos pradėjo savo tarnystą Tvenkinyje.

Nors Gorskis pasigyūrė Jonukui su svečiais, vienok budavo toks laikas, kad joks svečias nepasirodydavo; tai atsitikdavo ypatingai rudenį ir pavasarį. Tuomet musų Jonuka budavo svety ir utariodavo su savo ponu apie ką tik pamislydavo. Gorskis pamylėjo Jonuką ir negailėdavo jam savo liežuvio. O kad tai buvo ponelis, pabaigęs augštus mokslus, daug skaitęs, svetur važinėjęs ir nemaž matęs — tad turėjo ką ir pasakyti. Jonukas pasinaudojo Tvenkinio dvare, kaip vien bereikiant, išsilavinio ir pasidarė, lyg butų gimnazijoje buvęs. Jis-gi ir buvo iškaktęs tarnauti, kaip žinome, ne dėl algos, bet pakeitinęs pažinti svičtą. Gyvatynės akalica neišpletė jam smagenų, tačiau susiaurino juos. Tenai Jonukas dažiinojo apie žmonių atkaklybę ir begalinę puikybę. Tebeskambejo dar jam ausyse Kvaiševskio girklas: „Szlachcic na zagrodzie, rowny wojewodzie“ (Bajoras viensėdyje, lygus gubernatoriui). Jonukas gailėdavo dvasioje, kam Varšavkos gyventojai benešioja įvairias pavardes (ir tas pačias suleakintas); ar ne geriau šauktus visi Kvaišiais ir gana. Jonukas minėjo aną neapykantą ir tą prastų žmonių paniekinimą, kokį išreiškė vieną sykį Kvaiševskis lietuvių linkon, lopydamas savo vyžas: „To, mospanie, bydlo!“ (Tai, ar žinai, galvijai!). Vis sudėjus, kaito Jonuko širdis. Kaito, kodėl nėra ant svičto teisybės ir kodėl netenka žmonėms malonės artimo?

Buvo Simono ir Judo šventvakarys. Išryto pusiautinau lijo, pusiautinau snigo; po dvylikos išsigiedrėjo ir ėmė stipriai šalti. Klanai sustingo ir purvy-

nai pasiūšaušė — pagalop pasidarė gruodas. Iš tos priežasties Gorskis nevažiovo šiandien bažnyčion, meldė visą dieną namie. Svečių ir-gi nebuvo galima laukti. Kas-gi keliaus tokiam kelyje? Ponia Gorskienė vėl buvo sugaišusi su ligoniu; jos mažoji dukterėlė sirgo kokliušu trečią dieną. Užtad Gorskis gerė vakare arbatą pats vienas.

Neturėdamas ką veikti, užkibino Jonuką, kurs stovėjo atskolęs kredeno anapus stalo ir laukė, bene lieps ponas jeib-ką paduoti. Gorskis vis teip darydavo, užkibindavo visuomet, jei matydavo ką nors pamokysiąs ir apšviesiąs. Taigi bernai ir mergos, pabuvę Tvenkinio dvare metus ir kitus, išeidavo šv. Andriejuje lyg iš mokyklos. Jonukas buvo prityręs savo pono papratimą ir žinojo, juog Gorskis, paklaustas nors mažo vaiko apie bet-ką, tuojaus atsakys ir patol sakys, palko išaiškįs klausimą iš-pat pašaknių.

— Jonuk! girdeju, tu tarnavęs pernai pas Kvaiševskį Varšavoje. Ar išmokai bent lenkiškai? — paklausė Gorskis Jonuko.

— Jo Mylista! — atsakė Jonukas: aš mokėjau ir pirma lenkiškai. Vėl-gi kalbėti teip, kaip kalba Kvaiševskis ir kiti Varšavkos bajorai, nedaleisk, Dieve, nei vienim...

— Kodėl? — perkirto Gorskis Jonuką.

— Jų kalba tebuna Dievui ant garbės; pusė žodžių lenkiškų, pusė lietuviškų; amžinas kratynys. Jeigu jie pasirodytų su savo lenkiškumu Varšavoje, tad grynas lenkas nesuprastų jų nekai ir nusispiautų, išgiręs tokį jukinį.

— Nėra galima reikalauti nuo Lietuvos bajorų, — tarė Gorskis, — kad jie gramatiškai kalbėtų. Jie-gi nėra jokie lenkai ir prietam yra tamsūs žmonės. Iš šimto rasi vieną gryną lenką, o devynios-dešimtys devyni yra gryni lietuviai, buvę kitamet Lietuvos mužikėliai, kaip esi tu ir tavo tėvas, kurių bočiai nemokėjo nei žodžio lenkiškai.

— Tad prašau dovanoti, Jo Mylista! — paklausė Jonukas. Iš kur-gi bajorai atsirado, jeigu seniau buvo jie muzikai? Pagal jų lenkiškų pavardžių, kaip va: Kvaiševskis, Snarglevicze, Liurbo, sakytumci juos visus paeinant iš didžponių, iš Lenkijos gilumo. Vėl-gi musų žmones jie niekina, vadina stačikais, kamais. Buk jie patįs iš lietuvių, jie nedarytų teip, myletų musiškius.

Gorskis sušypojo, pamatęs nekaltą Jonuko nuomonę, ir šiteip aiškino jo neišmanymą.

— Butų, sako, tai ilga pasaka, panorėjus išvedžioti visas išgales apie Lietuvos bajorų pradžią. Aš pasakysiu tau trumpai ir, tikiuos, tu suprasi kaip buvo.

Senovės Lietuvoje buvo trys žmonių skyriai: kunigaikštis, kunigai ir valščionys; bajorų nebuvo išvisu. Jusų Jogaile, vedęs musų karalaitę Jadvigą metuose 1384, rado Lenkijoje penkis žmonių skyrius: lelių karalių, puikorius galiunus, daug-galingą kunigiją su visokiais primais, purkšlę kariumenę ir paniekintus prasciokus, vadinamus bydlo (galvijai, ban da.) Ta kariumenė ir buvo tai lenkų bajorai. Jie nemokėdavo ždūi jokių pagalvių, jokios donės, jokių

rinkliavų. Jų visa priedermė buvo ginti karalystės rubežius nuo neprietelių. Karaliaus paszaukti, jie turėjo pulkautis tuojau kruvon su savo arkliais, su savo apdaru, apsišarvavę savais ginklais. Karei nutilus, grįždavo vėl namon ir tupėdavo, usus pastatę, savo lindynėse. Valstiečiui buvo uždrausta buti kareiviu. Ta kariumenė, karaliaus neip išaugštinta, pati išsi- augštino dar labiau ir įgijo tą puikybę ir panaberiją, kokią tebeužlaiko po szandien po paveikslu bajorų. Lietuvai susivienijus su Lenkais, tas pats būdas persi- kelė Lietuvon, ir atsirado bajorai tuo pačiu budu kaip Lenkijoje. Ir, še, visa slaptis bajorijos pradžios, Lenkiškos pavardės visos yra perkeistos, pverstos, ar nukapotos. Bajorai padarė sitą dėl dviejų prie- žasčių: arba norėjo jie įtikti lenkams, arba pasirodyti saviškiams esą augštesnės kilties. Ištikrųjų, Kvai- ševskis, Snarglevičė, Liurbo, skamba kitam pus- galviui neva tai poniškiau, neg Kvaišys, Snar- lius ir Liurbis. O kas čia nenori pasirodyti ponu? Kam čia ne malonu pasikelti augštin, nors su pavarde? Tai tiesa, bajorai sako: „Co po tytule, kiedy prožno w szkatule,“ (Kam čia tas garsas, kad delmone var- gas), vienok slepias, kiek galedami. Jeigu jie nie- kina sodiečius, tai tas pačina iš jų pačių menkumo. Liutas (levas) neniekina nei vieno žverelio, užtai visi jo lenkias; asilas neniekina visus, užtai visi juokias iš ilgų jo ausių ir biauuras balso.

Gorskiui beaiškinant bajorų pradžią, Jonukui be- siklausant, užgeso ir atauso samovaras. Tuotaru įjgonis nusimaldė, apsnudo, ir Gorskienė, apklosčiusi dukterėlę, atėjo arbatos išgertų. Jonukas šoko lyg nuplitytas, išbogino samovarą virtuvėn, pridėjo anglių ir akių-mirksnyje vėl įnešė. Samovaras pirma šnyp- štė, potam zvembė, pagalop' ėmė net burbuliuoti. Gorskienė pridengė augštinėlį kepturė ir pagyrė Jonuko vikrumą. Buvo jau pirmieji gaidžiai ir me- tas eiti pasiilsėtų. Gorskis pasakė poniai labanakt' ir iszėjo į gulimąjį kambarį. Pati Gorskienė, pavar- gusi per dieną su ligoniu, išgėrė dvejetą skleinyčių ir teip-pat iszėjo savo gultuvėn. Jonukas, nuvokęs stalą, pamazgojęs viską, papoteriavo atsiklaupęs, pa- bučiuavo ražandčius kryželį ir žemę ir įvirto tēpat, ne tai skrynien, ne tai soslanan, atvožęs virszu.

Per tris dienas Gorskis maž bešnekejo, negu pa- sakydavo Jonukui: „Paduok, paszauk, pasakyk.“ Buvo suderėta su žydais pristatyti kvieczius, skubino baigti kultū. Uždušinėje ketino išvežti pilsteton.

Visuose šventuose pašalo, pasidarė aštrus gruod- das, ir Gorskis vėl liko namie; šiek-tiek meldės, skaitė kone lygpat vakaro. Subrėškus, sėdo gerti arbatos ir užsikurė cigarą. Jonukas nusidžiaugė dva- sioje, nes žinojo datyrės, juog, kad ponas ruko, tuo- met esti linksmas ir šnekus. Jis laukė dabar vėl iš- girsias ką nors naujo.

— Jonuk! paduok pelenyčių. — paliepė Gorskis.

Jonukas padavė ir Gorskis nukratė pelenus nuo cigaro.

— Jonuk! — paklausė Gorskis: tu sakeis mokąs lenkiškai ir maskoliškai; pasakyk man, kokia kalba patinka tau labiau?

— Jo Mylista! per lietuvišką nebėra man gra- zesnės, — atsakė Jonukas.

— Žinoma, — tarė Gorskis: žėdnam yra graži ir maloni savoji. Tu esi lietuvis, tad tau ir yra graži ir maloni lietuviszka kalba.

— Aš nežinau, rasi ir dėlto, — sakė Jonukas: bet tetušis pasakodavo, kad lietuviška kalba esanti graži todėl, juog esanti labai sena, o senosios kalbos esandios visuomet puikesnės už naujasias.

— Tavo tetušis ispėjo visiškai gerai, — paaiš- kino Gorskis: Šit graikiška, lotiniška, ebraiška, yra kur-kas iškilnesnės už prancuzišką, vokišką, lenkišką ir kitas šios gadinės kalbas.

— Jo Mylista! — paklausė Jonukas, apsidrąsi- nęs. — Juk gražas daikto niekas neniekina, tačiau visi mėgsta. Kodėl-gi žmonės teip paniekino lietu- višką kalbą? Ponai nekalba lietuviškai; kunigai, nors grynai lietuviai, šneka tarpu savęs lenkiškai. Pa- galiau kitas iš muzikų, sulyg užsilviko juodą sermė- gą, užsimovė suplyšusius čėbatpalaičius, jau nebe- nori kalbėti lietuviškai. Aure, mūsų šerikas, šio kio- mis dienomis kalbasi musiškai, o šventadienyje, kaip tik užsideda juodą apkaklę, užverčia ant galvos urėdo seną kepturę, ir nebemoka lietuviškai iki pavakarės; vakare vėl pradeda kalbėti kaip žmogus. Arba, Jo Mylista pats girdejai, kaip andai čiapat tame kamba- ryjė kunigas klebonas, budamas pats lietuvis, svei- kino mane lenkiškai: „Jak się masz, Janek!“ Juk butų galėjęs pasakyti: „Ką beveiki, Jonuk!“

— Žmonės, — tarė Gorskis, — yra tai avių bu- rys; kur visas burys bėga, ten ir paskutiniosios bėga. Bėgo Krokuvon paskui Jadvigos Didis Lietuvos ku- nigaiškėtis Jogailė; paskui Jogailės bėgo jo broliai; paskui brolių bėgo didžiunai. Kas-gi beliko namie? Beliko žemdarbiai — artojai, kurie negalėjo nei iš- augštinti, nei paniekinti savo kalbos. Tuotaru len- kai nesnaudė. Budami labiau išsilavinę už lietuvis, pradėjo jusiškius mokinti. Žinoma, mokino lenkiš- kai. Kitiems lietuviams suteikė bajorystes (davė herbus), paskui jie pakilo į hetmanus, vojevodus, marčelgas, vaitus ir tt. ir su Diev' tau, Rože! Teip išdide, kur čia jie bekalbės lietuviškai ir, teisybę pa- saktus, su kuo bekalbės ir kuomet bekalbės, kad visi persivertė į lenkus ir atsisėdo arba Krokavoje, arba Varšavoje? Lietuviška kalba pasislėpė sodžiuose, be knygu, be laikraščių, be nieko. Niekas nebesirupino apie ją. Lyg kokia nelaimė, prisidurė lenkiškos baž- nyčios, lenkai-kunigai, lenkiškos mokyklos ir len- kiškos moterystės. Tebekeikia dar vilniečiai vy- skupą Klagevičą ir suvalkiečiai savo Strašynskį, kuriuodu pasivertusiu ant žemės, plešė lietuviams jų kalbą. O Vilniaus Akademija su profesoriu Snia- deckiu ir jo draugais, kas-gi buvo kitas, kad ne len- komanijos rasodninkas? Visi anie dalykai, susirėmę kruvon, užstoškino lietuvišką kalbą butinai. Tas tiesa, lietuviai buvo narsūs karėje ir nepasiduodavo niekam, bet moksle jie buvo silpni.

(Toliaus bus.)

(Tąsą Katalikiskų Naujinių nuo 19 puslapio.)

visą svietą laikytųsi vieno programo ir kad viso svieto katalikų darbai, ypatingi ir visuomeniški, atnesėtų kuoveikiaus pagedinjamą palengvinimą žmoniui.

Sulyg apgarsintos Chikagos dijecezijos oficializskos statistikos, toje vyskupijoje yra: 70 angliskų bažnyčių, 34 vokiszkos, 16 lenkiszkų, 10 czeakiszkų, 8 italijoni-zkos, 4 prancuziszkos, 4 slovakiszkos, 4 kroatizskos, 4 lietuviszkos, 1 syriszka ir 1 daniszka. Iš to matyt. juoz katalikystė Chicagose žengia pirmyn dideliais žingsniais.

NAUJIENOS.

Iš visur.

MASKOLIJA ir JAPONIJA.

Anglijos laikraščiai, o paskui juos ir Amerikos, tvirtina, kad neliko jau jokios abėjonės, jog tarpe Maskolijos ir Japonijos be karės neapsieis. Visos ateinančios izs tolimų Rytų žinios rodo, kad tuodvi vieszpatystės geruoju nesuaitaikš. Tarybos jau teip nusi-mailino, jog tęsti jās toliau jau negalima ir jaigu ne viena pusė nenusileis, be susirėmimo negali apsieiti.

Japonija jau neiszištenka ant savo 147,000 ketvirtainių mylių, nes ant kožnos mylios parejo po 296 ypatas, o Maskolijoje ant vienos ketvirainės mylios pareina vidutinizškai po 15 ypatų.

Prisavinimas korėjos, apimančios 82,000 ketvirtainių mylių plotą, Japonijai reiszke naują retai apgyventą szalį, kur gali izsziitekti daugelis žmonių, naują turgvietę savo produkcijai, svarbias prielaukas, kuriās apėmus galima būtų valdyti rytinemes mariomis.

Iš tų priezasczių Japonija neatsisakys nog savo reikalavimų ir jaigu prireiktų su ginklu gins savo įteresus.

Maskolija, nors daug drutesnė, nes laike karės gali izsziatyti 4,600,000 kareivių priesz Japonijos 675,000. Maskolijos regularizska armija pervirszina Japonijos rezervus regularizska armiją 325,000 kareiviais. „Bet nežiurint ant to, izstikus kariai, Japonija daugelije daigtų galėtų bui pirmesnė už Maskoliją.

Turint didelę laivynę ir daugelį transportinių laivų ji galėtų į trumpą laiką užimti Korėją, izs kur jau nelengva būtų ją izskrapsztyti. Japonija ga-

li dastatyti maistą ir amuniciją savo kareiviams vandenių, o Maskolijai prisieitų gabėti viską geležinkeliu, kuris eina per prieszų szalį. Činai turi apie 60 tukstanczių gerai apginkluotų kareivių po vadovyste Japonizskų oficiarų, kurie izskilus karei, teipgi Maskoliam nepadėtų. Ant apsergėjimo geležinkelio reiktų mažiausiai į 75 tukstanczių kareivių, teip lygiai, kaip Anglam pietinėj Afrikoj, kur pusė jų kareivių darbo geležinkelį o pusė vaikesi bnrus po kalnus. Pagadyti kelią nereikia daug: tik gerą dinamito stuki geroj vietoj; pereis keliolika sąvaiczių kol pataisis padarytą izskadą, o tuom tarpu negalima priduoti provijantu, amunicijos, sudrutinimų, nes ant marių Japonija, turedama didesnę laivynę už dabar ten esanczią Maskolių, užkirstų jiem visus kelius. Maskolija tą viską gana gerai žino ir mato, ir dėlto vilkina, nes nesitiki lengvo pergalejimo. Paskutiniuose metuose Maskolija labai smagiai izsplatino savo valdybas tik vien diplomacija ir baidymais karės; tikisi ji ir sziuom kart tais pacziais įrankiais daeiti lyg savo siekio, bet turbūt apsiriko: Japonija nieko neturi ant patrotijimo, o laimėti gali ir dėlto nelabai baidosi. Viskas priguli nuo Maskolijos, jeigu toje norės karės, galės ją turėti.

Sukilimas ir maizstai Armėnų ant Kaukazo izsziplatino ir vietinės valdžios negali jų apmalsztyti.

Atskyrios kuopos maiztyniukų tankiai susireme su kareiviais. Didysis kunigaiksztis Mikalojus atvažiavo į Peterburgą praneszti carui, kad kunigaiksztis Galicin nepajegie įvesti tvarką. Maizstai pakilo izs priezasties sukonziskavojimo bažnytinių turtų.

SERBIJA.

Oficiariai, kurie nužudė karalių Aleksandrą ir karalienę Dragą, da vis nenukoroti ir užima augszts urėdiszskas vietas. Kitos vieszpatystės, norėdamos parodyti savo paniekinimą tokiam randui ir karaliui, pertraukė su Serbija diplomatiszkus susineszimus ir atsaukė savo pasiuntinius. Nusigando žmogžudžiai ir kreipėsi prie Italijos karaliaus, kad tas apsiimtų tarpininkauti tarpe Serbijos ir kitų vieszpatyszių; bet tas atsisakė, duodamas jiems rodą perprazsti visas vieszpatystes, pradedant nuo Maskolijos.

Karalžudžiai nutarė atsisakyti nuo urėdų, su izslyga, kad visi buvę velionio karaliaus draugai padarys tą patį.

Karalius Petras nori praszalinti visus urėdninkus, emusius dalyvumą toj žmogžudystėj, ir tokiu budu vėl susitaikinti su vieszpatystėm. Bet apie nubaudimą galvažudžių negali buti ir kalbos, nes vosokie tyrinėjimai arba bausmės galėtų užsibaigti tokia pat tragedija.

AUSTRIJA.

Vengrijos miesteliuose Trebinje ir Bilek kareiviai, kurių tarnysta užsibaigė su 1 d. Sausio, pakėlė maizstą, nes juos nepaleidė nuo tarnostos izs priezasties nesusipratimų tarpė Austrijos ir Vengrijos.

Laike parodos kareiviai izspludo savo perdetinius, numetė ginklus ir nuėję į miestą pakėlė maizstą. Kur tik rado paveikslą karaliaus arba įpėdinio, sumindžiojo ir sudraskė. Kamendantai kareivių ant galo visus suaresztauvo.

Ant susirinkimo Vertelgų draugystės Vidnieju advokatas Weisl laike atskaitą apie Austro-Vengrijos emigraciją. Pagal statistizskas žinias izs Europos, pradedant nuo 1 Liepos 1902 iki 1 Liepos 1903 m., izskeliavo izs viso apie 2 milionu ypatų, į kitas szalis įeszskoti geresnių sąlygų gyvenimo, daugiausiai į Suvienytas Valstijas. Iz Austro-Vengrijos per tą laiką izskeliavo į 220,000 ypatų. Daugiausiai buvo lenkų, nes 37,500, paskui eina slovakai su 34,400.

Matyti, Austro-Vengrijoj nelabai lengva gyventi darbininkizškai luomai. Juog toks didelis skaitlius turi keliuoti įeszskoti sau duonos svetur.

MACEDONIJA.

Pasikėlėliai tik laukia pavasario, kad vėl izsznaujo pradėti kovą už liuosybę. Nors dabar žiema ir sunku vesti kovą, bet revoliucija ne visai nustojus. Paviete Gjevgelei pasirodė stiprus pulkas revoliucionierių ir susirėmė su turkais. Pasikėlėlių vadai dabar Bulgarijoj ir rengiasi į kovą izsznaujo. Į Bulgariją ateina daugelis ginklų ir amunicijos, kuriuos revoliucionieriai paslėpė kalnuose.

Sultonas nors ir žadėjo įvesti reformas Macedonijoje, bet lygsziol da nieko nepadarė. Bulgarija neiszkezdama, nusiuntė sultonui protestą, primindama, juog ne vieno izs savo prizadėjimų nedalaikė. Perdetiniu Macedonijos tapo paskirtas jenerolas Degiorgis, ir vieszpatystės tikisi, kad jam pasiseks įvesti toj szalyj tvarką, o jeigu ne, tai lieka

tik viens budas užbaigimo visų nesutikimų ir kraujo praliejimo — padalyti Makedoniją tarpe Bulgarijos, Graikijos ir Serbijos, ir sutverti iš tų trijų vieszpatysčių federaciją.

SAN DOMINGO.

Revolucija da nepasibaigė, bet Suvienytos Valstijos, malydamos be-reikalingą kraujo praliejimą nusiuntę ten savo laivą „Detroit“ su mieriu ginti interesus savo ir Europos ūkims. Komendantas laivo, žinoma, įsimašė į reikalus abiejų pusių ir privers juos užvesti tvarką. Tai pirmutinis žingsnis Suvien. Valst. prisisavinti tą salą.

Jeigu ten vėl užgims naminė karė, Suvienytos Valstijos nepsisės besipešanzcijos, dėl užlaikymo tvarkos, bus „priverstos“ ją pasisavinti.

Isz Amerikos.

Carroll & Wright angliakasių strai-ko komisijos pirmsėdis apgarsino savo isztarmę link darb. subatomis kasyklose. Kaip žino visi, strai-ko komisija pernai iszduodama savo nutarimus, su-trumpino dienos darbą ant vienos adynos po visas kasyklas: t. y. vietoje deszinties, devynių adynų darbą paskaitė už pilną vienos dienos darbą. Bet kasyklų darbininkai nuo seniai turėjo paprotį dirbti subatomis tik asztuones adynas, taigi pasiremiami ant komisijos nutarimo (dirbti vieną adyną mažiau), jie reikaliavo, kad subatoje už pilną dieną būtų laikomas septynių valandų darbas. Isz tos priezasties, kaip kiekvienas pamena, buvo daugelis nesusipratimų ir vaidų tarp angliakasių ir kompanijos. Komisijos įstatyti sudžios (3 isz darbininkų ir 3 isz kompanijos pusės) ilgai negalėjo to reikalo užbaigti ir galutinai atidavė jį nuspręsti pp. Carroll & Wright, kurie dabar iszdavė dėkretą prielankų kompanijoms.

Suveniuti angliakasiai (unija) labai piktinasi isz tokio nutarimo, ir teisingai.

Angliszkuose laikraszčiuose skaitome, juog pereituose metuose Pennsylvanijos valstijos įždan įplauė 93.458 dol. koronių vien už pardavinėjimą nesveikų valgių ir gėrymų. Galima isz to numanyti, kaip prasiplatinęs yra czia pardavinėjimas kenkiančių sveikatai gėrymų ir valgių. Atsiminkime, juog nė deszimta dalis vertelgų, pardavinė-

janczių su visokiomis nuodingousi priemaiszomis valgius ir gėrymus, nemo-kejo iszsisukti nuo valstijos tam tyczia paskirtų virszininkų (kurių skaitlius neperdidis ir uolumas priedermių pildyme ne pavikslingiausias).

Tiek tai pakrotų prasikaltėlių, vi suomenės sveikatos neprietelių, buvo vienoje Pennsylvanijos valstijoje! Kas juos suskaitys visose Suvienyotose Valstijose?!

Suvienytų Valstijų Circuit sude, mieste Williamsport, Pa., eina prova (byla) už 80 milionų dol. Tulas O. H. Whirler skundžia Reading'o kompaniją, reikalaujamas sugražinimo žemės plotų apielinkėse Shamokin'o Big Mountain'o Locust Gap'o, kur Reading'o kompanija turi pasistacziusi brėkerius ir iszima kasmet 100 tukst. tonų anglių.

Whirler'is jau nuo keles deszimts metų varo tą bylą ir tikisi iszlaimėti. Abejojame.

Pittsburgh, Pa. Pereitos sąvaitės „Zvaigzdeje“ buvo korespondencija isz Pittsburgh'o su skundais ant menkų darbų. Dabar skaitome laikraszčiuose, juog Braddock'e ir kitose Pittsburgho apielinkėse visi geležiniai Carnegie'o fabrikai vėl pradėjo dirbti.

Newbury'je trjs Williamsport'o de-tektyvai suaresztavojo 3 žmogystas už falszyvų pinigų darymą.

Philadelphios Central Labor Union nutarė raginti mokyklų mokytojus, kad prigulėtų prie darbininkų unijos.

Truklių susismuzimai.

Hancock, N. Y. Didi gelzkelio nelaimė nusidavė 2 myli atstu nuo czia. Erie trukis, važiuojantis tarp New Yorko ir Chikagos, iszszlydo isz vėzių priezasties uszuzusios rėlės. Trukis susidėjo isz penkių vežimų ir važiavo su greitumu 50 mylių ant adynos. Po isztydimui isz vėzių trukis dar apie tukstantį pėdų ant pylimo važiavo, iki ties czia, kur kelias sukas, apvirto ir visas trukis, iszšėmus tik lokomotivą, 15 pėdų žemyn nusirito į Delaware-ue, kuri laimingu budu ties ta vieta ne gili. Trukis vežė 40 upatų, isz kurių 20 suzeisti tapo, tarp jų 3 smertiniai. Konduktorius ir maszinistas iszliko nesuzeistais. Gyventojai tuojaus atsiskubino suzeistiems į pagelbą.

Cumberland, Md. Expres - trukis Baltimore & Ohio gelzkelio užvažiavo ant kelėto tavorinių vežimų, stovinczių ant rėlių, netoli Cumberland. Isz pasaziųjų nė vienas neliko suzeistu, vienok lokomotivos vadas ir kurentojas smertį rado. Abudu buvo isz Baltimore. Du kitu ūredninku tapo sunkiai suzeistu.

Priegadingas darbas.

New York. Vyriausybe keta naują hospitalą pastatyti ties nauju tiltu, o tai isz priezasties teip tankių suzeidimų darbininkų, dirbančių tę prie povandeniųjų darbų. Paskutiniame laike ne menkiaiu kaip 26 darbininkai prie ano darbo smertį gavo. Darbininkai dirba didžioj skrynėj ant vandens dugno, kur oras labai suspaustas, idant vandenu įsiveržimą atlaikytų. Už tą darbą mokama 10 dol. ant dienos ir darbo diena ne ilgesnė kaip trjs adynos. Tacziau pritrūksta darbininkų, nes darbas tokiamie suspaustame ore sveikatai labai pavojingas; szirdis musza greitai, o tris adynas iszdirbus, nugabunami darbininkai į tam tyczia atgaivinimo ruiną. Trjs liekoriai nusikizdami pribuna ir kiekvieną darbininką pirm nuleidimo peržiuri.

Tukstantį dol. už katę.

New Yorke, ant Madison Square Garden, atsibuna kaczių paroda. Už vieną 7 mėnesių katę siulė 1000 dol., bet locnininkę nepardavė katės už tą prekę.

Užnuodyti.

Minersville, Pa. Nekuri Sebelskienė su savo szesziais vaikais arseniku užnuodyti sunkiai serga. Sebelskienė buvo miltų su arseniku sumasziusi ir sklepe ant popierių iszberusi dėl žiurkių. Kita įnumė, į sklepa nuejusi, mislijo, kad miltai isz netyczių iszkrėsti, ir subėrė apnuodytus miltus atgal į skrynę. Sebelskieniė tad miltus vartojant, isztikonelaimė.

Pajieszkojimas.

Pajieszkaui savo pusbrolio Mikolo Bagužo, Kauno red., Raseinų pavieta, Viduklės parapijos, kaimo Latakų. Jei kas jį žino, meldžiu atrasyti, arba jis pats tegul atsiszaukia. Svarbus reikalas.

Jonas Strelaukas

1731 Won Storch Ave., Scranton, Pa.

THE LITHUANIAN WEEKLY
„ZVAIGZDE“ — THE STAR

official organ of

Lithuanian R. C. Alliance of America

published every Friday at 15 W. Oak St., Shenandoah, Pa., and 223 Roebeling St., Brooklyn, N. Y. by Lithuanian Catholic Publishing Company
 Rev. A. M. Milukas, Pres. and Sec'y, who is also Editor.
 Rev. P. ABROMAITIS, Treas.

All communications must be addressed:

Lithuanian Catholic Publishing Company,
 Shenandoah, Pa.

SUBSCRIPTION \$2.00 A YEAR.

Rates of Advertising:

One inch once..... \$0.50
 One inch one month..... \$1.00
 One inch per year..... \$10.00

Sanvaitinis Laikrasztis

„ZVAIGZDE“

išsveina kas PETNYCZIA. — Kasztuoja ant metų \$2.00, į užmarę \$2.50.

Korespondencijas ir laiszkus su pinigais adresuokite:

Lithuan. Catholic Pub. Co., Shenandoah, Pa.

Klausia mūsų, kās yra Bostock'o „Konsulis“ ir mokintinis universiteto: „Academia Terrae Mariae“, apie kuriuos buvo minėta szioteje rubrikoje „Žvaigždės“ 52 num. pereitytu metų. Dabar paaiskiname, juog Frank C. Bostock yra garsus laukinių žvėrių malszintojas ir užlaikytas vienos iš puičiausių menažerijų ant svieto. Turi jis didelę beždžionę, vadinamą „Konsuliu“, kuri buk patvirtinanti Darwino teoriją, t. y. paėjimą žmogaus iš beždžionės. Kaip-gi nepatvirtis: juk „Konsulis“ pirmutinis szimpansas, ką tą o ismozkytas elgtis szciep-voja „žmogiszkaiz“, tai yra: vaikszcioja ant užpakalinių kojų, jei kas už virvės kelia snukį peraugsztai; sveikinasi, jei kas purto prieszakines kijas; sėdasi už stalo, jei kas gvolta pasodina, ir ēda su szkute ir peiliu, jei kas įbrukia į prieszakines kijas peilį ir szkute.... Isztiesų, žiurint ant „Konsulio“ tampymų ir stumdymų ant arenos, pradeda gaila darytis jo „žmogiszki pasielgimų“. Iszmokintas szuva, o kad ir meszka, be jokių virvių, tšymų ir stumdymų padaro ant arenos szimtą sykių „žmogiszkesnių“ darbų, nekaip tas vargzas „žmonių pratėvis“.

Mokintinis universiteto — ne kas kitas, tik mūsų senas pažjstamas, Jonas Szliupas.

Po tų paaiskzinimų kiekvienas skaitytojas lengvai supras, ką ans „Patėmijimų“ pasakymas turi reiksztii.

Pasinaudodami isz tos progos, pridėdame porą paaiskzinimų apie garsų universitetą: „Academia Terrae Mariae“. Yra jis isztiesų garsus, bet tikai tuo, kad jame lengviausia badai iszmokti „ant daktaro“. Pamišlyk tiktaiz, skaitytojau: Europoje, o ir czia, Amerikoje, į geresnius universitetus nepriima nepabaigusių vidutinių mokyklų, kaip antai: gimnazijos, kolegijos it t., — o czia tau „Academia Terrae Mariae“ reikalauja tiktaiz mokėjimo raszyti ir skaityti, o kartais net ir to nereikalauja; Europoje, o ir Amerikoje geresniuose universitetuose reikia ant gydymo mokintis mažiausiai ketverius arba penkeris metus, o jei kas nori buti medicinos daktaru, reikia mokintis dar ilgiau, o czia „Academia Terrae Mariae“, jei turi kantrybę ją lankyti per dvejus metus — po szesziis mėnesius ant metų — iszduos tau be jokių sunkeynybių didelį diplomą „medicinos daktaro“ (pav. Jonas Szliupas, M. D.).

Vienok tokio diplomu netik visoje Europoje, bet ir didėmėje Amerikos dalyje valdzia visai nepripažjsta. Pennsylvanijoje, Illinojuje ir daugelije kitų valstijų tokie „daktarėliai“ turi iszduoti egzaminą priesz ypatingą daktariszką komisiją. Sztai ne vienam gal bus akva iszgirsti, juog mokintiniai garsios „Akademijos“ paprastai priesz komisiją egzamino iszduoti negali, ką geriausiai gali patvirtinti lietuviszki daktarėliai, ką dėl tos priezasties arba tupi beproczių namuose, arba slapstosi po svetimomis firmomis, arba iszkaiszją laiko... viduje namų.

Isz to galima numanyti, kokio „didelio“ mokslo yra „medicinos daktaras“ Jonas Szliupas.

Nuo „Motineles“.

Sausio 1 d. isz banko gauta „Motinėles“ geležiniam kapitolui procentų 10.43

Sausio 8 d. nuo Mahanoy City, Pa., jaunuomenės (dalis pelno nuo baliaus, antrą dieną Kaldę) per redakciją „Zv.“ 1.—
 Buvo pirmiau 864.42

Bėgamame kapitole yra 510.85
 Kankintinių kapitole buvo 295.05
 Nuo Mahanoy City jaunuomenės 9.05
 75

Viso \$1180.70
 Mahanojicziams už atsiminimą apie

„Motinėle“ siuncziu nuoszirdų aczių!
 „Mot.“ sekretorius.

Karvojaus Laiszkai.

SZESZIASDESZIMT KETVIRTAS LAISZKAS.

Pradėjęs raszyti seriją laiszkų apie judėjimus, apsiereiszkanczius pastarame laike lietuviszkoje draugijoje, esu priverstas apiešti politiszkus dalykus — viena, kad neesam iszsidirbę žymių ir tvirtų politiszkių persitikrinimų, pakraių ir partijų; antra, kad tarptautiszkoje, politikoje (skaudu pripažinti) reiszkiamė mažiau, nekaip zydaiz arba net armenai; ant galo, kad politika — tai ūpus daiktas. Jeigu tas tiesa, ką sako Froude, juog „politika, kaip religija, yra tikėjimo dalyku, ant kurio protas turi kuomažiausiai įtekėties“, tai jos nė lytėti neapsimoka. Tegul sau politikuoja socialistai, demokratai; „tauticziaiz“ ir kiti, asz tuo tarpu pasznekesiu apie tautystę.

Tautiszki judėjimai atsirado tiktaiz naujausiuose laikuose — ir dėlto tauticziaiz-bedieviai, ką kaltina kunigus už nepasirodymą lietuviszko tautiszko judėjimo dar penkioliktame, jei ne keturioliktame szmtmetyje, nežino patįs, ką szneka. J. Smitko savo svariame veikalė: „Zarys pojęo o narodzie“ raszo szitokius žodžius:

„Nė Romos vieszpatijoje, nė pakšiau pasilikusiose po jos sugriovimo vieszpatijose, sūtvertose barbarų, nė kokioje nors krikszcionystės szakoje, nė nė vienoje isz viduramžinių vieszpatijų, nerandame musiszkių supratimų apie tautystę, yra tai nauji supratimai, naujesni už visus kitus.“

Reikalavimas kiekvienai pavieni, kad ir mažiausiai tautai lygių tiesų su kulturiszkesnėmis ir galingesnėmis, buvo vaisium visuotinio asztuoniolikto szimtmeccio szauksmo apie žmonių liuosybę, brolystę ir lygybę. Atsirado jis pradzioje devyniolikto amžiaus Vokietijoje, laikuose napoleoniszkių karių. Tevu naujalaiikinių pažiūrų ant tautystės galima pavadinoti garsų vokiszką filozofą, senį Fichte. Gyveno jis laikuose visiszko pažeminimo vokiszkos tautos: matė sūtrupinimą vokiszko ginklo ties Marengo, Austerlitz'u, Jena ir Auerstadt'u; žiūrėjo, kaip vokicziaiz pradėjo valdyti prancuzai. Ir dėlko tas viskas atsitiko? Isz kur atsirado Austrijos,

Prusų, Bavarijos ir kitų vokiszkų krasztų silpnybė? — klausė liudnai filiozofas.

Kitokio atsakymo ant liudno klausimo neatrado, kaip tik, juog vokiecių silpnybė guli nesupratime bendrų visos tautos reikalų, yra vaisium išsiskirstymo į daugybę vieszpataystėlių, nesutinkanczių viena su kita. Jeigu visi vokiečiai, iszmėtyti po visus krasztus, turėtų iszsidirbė savyje supratimą, juog turi patis užteiktinai spēkų užlaimymui savo tautos ant augszto laipsnio galybės ir kultūros, tad jokia paszalinė vieszpacija nebutų jų pavergusi — szaukė Fichte. Nereikia atsidėti ant jokios pagalbos isz svetur, ant jokių politiszkų kombinacijų nė prietikių, nes „joks žmogus, jokia dieviszka pagalba, lygiai kaip ir joks prietikis, gulintis galėjimo ribose, neparems musų ir, jeigu turime tikėtis pagalbos, tai tiktai patis nuo savęs.“ Reikia vokiečiams atgaiivinti senoviszką savo tautiszką charakterį — aizskino filiozofas, — o tą tikslą atsieks jie, gairindami ir pletojami savyje atskirą tautiszką dvasią, iszsidirbusią pas juos per daugelį szimtmečių nuo seniausių laikų.

Žodžiai didelio patrijoto nepraskambėjo veltu. Iszsiplėtojimas vokiszkos literatūros, vckietijos susivienijimas, paskesnis nacionalizmas ir pangermanizmas — vis tai vaisiai tautiszkų judėjimo pradžioje devyniolikto szimtmečio. Pėdomis vokiecių pradėjo eiti kitos, mažesnės tautos.

Negalėdams trumpame straispnylyje pilnai ir iszsemancziai perstatyti viską, kas rizsazi su tauta ir tautyste, esu priverstas pasikakinti tiktai keliais palaidais ruožais.

Kas yra tauta?

Veisle arba rasa neyra dar tauta: juk žydų klausimas Europoje, nigerų, Amerikoje neyra klausimais tautiszkais, bet tik rasiszkais!

Giminė arba gentis neyra dar tauta: duoti tautų vardą papuasams, hotentotams ir kitoms laukinėms giminėms yra negalima.

Kad kokia žmonijos dalis turėtų tiesą vadintis tauta, reikia, kad turėtų savo ypatingą, skiriančiąsianuokitų kultūrą, savo ypatingą budą arba charakterį ir atskirą kalbą.

Tautą ar naciją reikia buti-

nai atskirti nuo tautystės. „Supratimas tautystės — raszo didžiausias szituose klausimuose autoritetas, Eotvos (isztask: Etvész) — apsieiszkia pasistengime pavienės tautos iszsidirbti, sau ženklinimą ir užimti tarp kitų tautų vietą, prie kurios ji jaučiasi turinti tiesą dėl savo garbios praities; savo dalybės arba savo ypatingų gabumų“. „Žodis tauta — sako tas pats autoritetas — yra vartojamas paprastai paženkliniu giminių, suvienytų į vieną vieszpaciją, arba giminių, turinčių bendrą kalbą arba pajimą“.

Tautystė, tokiu budu, yra tarsi gyvuojanti, judanti tauta ir gali apsieikszi jieszkiojime sekanczių nekurių dalykų: 1, suvienijimo iszskirsziusių dalių kokios norints giminės; 2, apvalymo pavienės tautos nuo svetimų priemaisų arba asimiliacijos svetimų gaivalų; 3, vieszpataavimo ant kitų arba 4, tiktai sulygimo tiesose su kitais.

Mēs, lietuviai — žiurint isz doriszkos pusės — esame dar laimingane padėjimie, nes musų tautiszkas judėjimas lygziol apsieiszkia tiktai iszdirbime pas lietuvius nuomonės apie skirtumą lietuvizskos tautos ir jieszkiojime jai lygių tiesų su kitomis. Bet jeigu sykį atsiesime savo jieszkini, kažin ar nepasiduosiame visutinam įstatymui, pasitvirtiniam tokioje daugybėje atsirikimų, juog kiekvienu tauta nori lygybės tiesų tik tol, kol neatsieikia tikslo, bet pati jieszko vieszpataavimo ant kitų tautų, kaip tik nereikalauja daugiauszkų sties ant prispaudimo. Teip buvo su vokiečiais, magyrais, czekais ir kitomis tautomis, kurios dabar savo krasztuose germanizuoja, magyarijuoja, czekina, etc. „svetimus gaivalus“ — ir tai dar vardan galybės ir didybės savos tautos arba kaip tai yra su vokiečiais, staciai vardan suteikimo „žemesnėms giminėms“ augstzesnės kultūros.

Tokia tautystės atmaina vadinasi nacionalizmu, kurs yra ne kas kitas, tik per didelis įsitikejimas į galybę, kultūrą ir didybę kokios nors pavienės tautos ir norėjimas įgyti jai vieszpatavimą ant kitų. Isz to iszeina, juog tarp tautiszko ir nacionalistiszko judėjimų yra didelis skirtumas, juog tautietis ir nacionalistas yra ne sinonimai, bet greiciau antinomijos.

Tie trupi paaiszkiniamai skaitytojų gali pertikrinti, juog apie nacionalistiszką judėjimą pas lietuvius nė sznekos buti negali ir juog d ras Szliupas, kurs Europos lietuvius padalino į socialistus ir nacionalistus, neurėjo jokios tiesos padaryti tokią skriaudą lietuviams — tautiečiams.

Tautietis, tikroje prasmėje to žodžio, reiszkia tokį teyvniauį, kurs ir jieszko jai lygybės jai visame kame su kitomis; nacionalistas — tai toks patrijotas, kurs geidžia gerovės savo tautos su suriauda kitų tautų. Kiekvienam gali buti aisku, kad lietuviai, kuriems lygziol rupi iszkovojimas tokių elementariszkiausių tiesų, kokiomis yra, pav., liuosybė spandinti sau knygas savo alfabetu arba galėjimas pirktis sau tiek žemės, kiek kas nori ir įstengia, dar ne mislyte nemislija apie prispaudimą mozurų, baltusių, totorių, lenkų ir kitų tautų, gyvenančių ribose senovės Lietuvos. Isztiesų, d-ras Szliupas su savo „nacionalistais“ iszlindato teip juokingai, kaip Pilypas iszkanapių.

Palikdami vienok daktarų szalyje, grizkime prie tautystės. Ką tas žodis turi reikszi, parodžiau augszcziau, bet ką reiszkia kasdieninėje kalboje — tai kitas dalykas. Sztai, apskritai imant, „tautyste“ pas kiekvieną žmogų turi kitoniszką prasmę. Ir nėra ko stebėtis: juk tautystės pamatas — sulyginimas kiekvienos tautos su kitomis — nežinia, ant ko pats turi remtis. Kas yra lygybė tautų? Kame ji turi apsieikszi? Kaip galima butų ją atsiekti? — Man rodosi, kad ant tų klausimų nė vienas žmogus negali duoti pakakiančio atsakymo.

Jeigu tad pamatas, ant kurio kiekvienas tautiszkas judėjimis remiasi, yra netvirtas, tai ko stebėtis, kad daugelis žmonių „tautyste“ supranta iszkrypusiai, klaidingai.

Povyzdžių negero supratimo tautiszkų dalykų ir pas mus ne stoka.

Girdime labai tonkiai iszsieiszkikiams: tautiszki reikalai, tautiszką draugyste, tautiszkos prakalbos, tautiszką bažnyčia, etc.

Ką-gi tad reiszkia tas užkerėtas žodis: „tautiszkas“?

Prisižiurėję arciau, su nusistebejimu pamatome, kad pas daugelį dabartinių lietuvių vardu „tautiszkus“ yra

vaadinami tankiai daiktai, kurie turi gi minystą su viskuo, tiktai ne su tautyste.

Paimkime „tautiszką bažnyčia“.

Tautiszka bažnyčia yra tokia, kurią krasztas arba tauta pripažįsta už vieszpataujančią, arba tokia, kurios bent didesnė tautos dalis yra sąnarias. Teip: Anglijoje tautiszka bažnyčia yra episkopaliszka, Ispanijoje kataliszka, Maskolijoje — pravoslaviszka, ir tt. Kokiai tad bažnyčiai pas lietuvius pritinka geriausiai vardas tautiszkos: liuteroniszka, kalbvinistiszka, „nezaleznai“, — katalikiszka ir kitikokiai?

Negali buti abejonės, kad pas lietuvius katalikiszka bažnyčia ima virszų ant visų kitų? Juk isz szimto lietuvių 90 yra katalikais, o tikejo liuteronizmas, kalvinistais, mahometonais, „nezaleznaish“ ir tt. Be to, juk minėtina konstitucija 3 geguzio 1791 m. už Lenkijos ir Lietuvos tautiszką tikejimą pripažino katalikystę. Tai-gi ir isz faktiszko iszpažinimo ir isz istorizko atžvilgio (Lietuvos tautiszki įstatymai lietuvių nepanaikinti ir neatsaukti) tautiszka lietuviszka bažnyčia tegali buti katalikiszka.

Tie visi, kurie bažnyczkos tautiszkumą maisho su idea protestantizmo ir neprigulejimo, nuo „svetimtautiszkos“ dvasiszkos vyriausybes (popiežiaus, airių vyskupų), regimai nežino, juog ne katalikystę, bet protestantizmas dar szeszolioktame szimtmetyje sudarke tikrus supratimus apie tautystę. „Intekmė reformacijos ant tautystės pomatų buvo blėdinga — raszo Smitko pasaku Eotvos'ą — nes visi supratimai apie tautiszką skirtumą užleido vietą tikejimo interesams, delto tai reformacijos amžiuje yvairios vieszpatisijos ir tautos artinosi viena prie kitos, arba tolinosi viena nuo kitos ne sulyg tautiszkos giminystos, bet sulyg tikejimo bendrumo“. Tą patį pripažįsta net protestonai, pav. Hagen, Ranke.

Kaip-gi tad žnogus, turis sveiką protą gali vadinti „tautiszka“ bažnyčia sektų, kuri jokio ypatingo mokslo neturi, bet kuri remiasi ant priesztaravimo katalikiszka bažnyčiai ir sėjimo nesutikimų tarp vaikų vienos motinos — tėvynės?....

„Tautiszkos prakalbos“.... Kas nežino, kad tuo vardu yra vadinami vieszi dergimai katalikiszki kunigų, isz-

juokimai katalikiszki įsteigų ir kelimai į padangės visko, kas yra katalikyste prieszinga?

„Tautiszka draugystė“ — na, tai tokia, kuri nors tautiszkais reikalais neužsima, bet užtai, kaip tai tai yra sakoma, „nesikisza į tikejimo dalykus“.

Tų kelių pavyzdžių tai užteuka parodymui, juog pas daugelį lietuvių pastaruoše laikuose žodis: „tautiszkas“ nesuprantamu budu įgijo ypatingą prasmę: „nekatalikiszkas“ arba tiesog: „prieszingas katalikyste“ (ta ypabybė metasi į akis daugiausiai didesnės organizacijose: juk „Tautiszkas“ susivienijimas yra laikomas už prieszininką „Katalikiszkojo“!).

Bet jeigu žvilgtērēšime į bykokį žodyną, tad pamatysimė, kad tikra prasmė žodžio: „tautiszkas“, yra:

1. Prigulys prie visos tautos arba viso kraszo, t. y. Prieszingas „vietniam, privatiszkam, provincijonaliszkam“: „tautiszka kariūmenė, tautiszka skola, tautiszka gerovė, ir tt.“

2. Insteigtas arba nžlaikomas visos tautos įstatymų: tautiszka sistema mokinimo, tautiszka bažnyčia, ir tt.;

3. Ypatingas arba bendras visiems žmonėms kokio nors kraszo, kaip antai: tautiszka kalba, tautiszka melodija. tautiszki papročiai, gerimai, drapanos; tautiszka bažnyčia, ir tt.

Isz to iszeina, kad įrengimą lietuviszko skyriaus ant Paryžiaus parodos, įsteigimą lietuviszko mnžėjaus arba iszleidinėjimą laieraszcio supazindinimui svatimtauczių su Lietuva galima pavadinti drąsiai tikrais tautiszkais reikalais, — bet pav., nusiuntimui d-ro Szliupo ant tautiszko darbininkų kongreso interesuose ne tautystės, bet socializmo, tokį vardą duoti sunku; kad „Motinėle“, kuri apsiima szelpti visus lietuvius, be jokio skirtumo, jei tik ant to pristoja didesnė dalis jos sąnarių, yra grynai tautiszka draugystė, — bet „Auszra“, kuri isz kalno atsiasako szelpti tnos lietuvius, kurie mokinasi dvasiszki mokslų, grynai tautiszka buti negali, o pagelbinės draugijos, vadinancios savę „tautiszkomis“ delto tik, kad neverczia savo sąnarių atlikti velykinę iszapintį, prie tautiszko jokios pretėnsijos tu-

rėti negali; kad katalikiszka bažnyčia yra tikra lietuviszka tautiszka bažnyčia; — bet Waterbury'o arba Baltimorės, „nezaleznos“ kirkės, esancios da-gi po jurisdikcija lenkiszki sektariszkų „vyskupų“ (kurie yra tokiais vyskupais, koku Dolionis yra kunigu) vadintis „tautiszkomis jokios tiesos neturi....

Raszyciau daugiau apie netautiszkumą klaidingai suprasto, „tautystės“, bet ir be to jau sitas laiszkas iszėjo per ilgas.

Karvojus.

Isz Lietuvos.

Netoli Liszkovos tulas ukininkas paduoda mums szitokią žinę:

Linksma budavo gyventi musų užkampintėje parapijoje. Kur raudonsilūių iszpurte nuo „sivuchos“ (arielkos) snukiai retai budavo matomi. Nelabai mums lyg szioleig užsimdavo tie mus „prieteliai“ - abrustiteie; nesilankydavo žiemskiai po kaimus, turbut delto, kad mes jų akyse neturėjome tos vertės, kokią turi kiti musų tautiečiai, žodžiu sakint — buvome užmirszaish.

Mes-gi isz savo pusės jiems teipgi neliszdavome įakis. Idant ant savės neatkreipti jų „prieteliszkos“ atydos, neliszdavome nė vaikelų į gudiszką mokslainę, to vietan, dar nuo seno turėdavome po kaimus bakaliariszkas mokslaines, kur mus vaikuciai liuosiai po gera priežiura tevų nuokindavosi lietuviszkaish skaityt ir raszyt.

Bet sztai naujai atėjais mus bažnyckiemį uczieliūs lietuvis, dasiuotės apie mus kaimiszkas mokslaines, tuo apskundė žiemskiams. Rudbazzdziai subuzdėjo, suzvangėjo, o teipgi kanalizmo metu pnikas us apdovanojā, padarė kratas po sodiecius ir uždraudė galudinai mokinimā vaikų po kaimus!....

Liuoda teisybė szirdį lyg su kardu pverrel....

Dieve, argi musų tautoje Kainai niekad neiszsbaisgs ir vis neliaūs brolis brolių terioja!

Parsiduoda

3 lotai su namais (visus kartū, arba skyrium) ir salionu, New Philadelphijoje, netoli J. Bendrickio;

1 lotas su namais ant 4 familijų, 404 W. Centre St., Shenandoah'rije.

Kreipkitės pas: Mrs. Margaret Coyle, 404 W. Centre St., Shenandoah.

Korespondencijos.

Brooklyn, N. Y., 6 d. sausio.
Senąjį metų pabaigėme, o vargus dar vargskium, su tuo vien skyrium, kad naujasis metas prie senųjų vargų naujus pridėjo. Darbai, ypacz kriaučių, labai menkai eina, kiseniniai tusti, o naujas metas atneszė mums kone lietuviską szaltį ir reikia jį kentėti, kadangi „musų geradėjai“, anglių pardavėjai, anglių prekę pikėle, ir vargszas žmogus negali jų užtektinai nusipirkti.

Nestokuoja pas mus ir sniego, isz ko vieni džiaugiasi, kiti n. liudė. Mažiams vaikeliams smagu pasivažinėti, bet negana to, džiaugiasi daugelis ir tų vaikelių tėvų, kadangi miestas samdo prie sniego kasimo daugelį darbininkų, kuriems gerai užmoka. Iki sziam laikui miestas ant sniego kasimo ir vezimo iszdavė \$8,000. Džiaugiasi tad daugelis darbininkų, ir jie norėtų, kad tas sniegas nors kokį mėnesį musų miestą lankytų. Bet miesto viršininkai isz to nesidžiaugia ir tik rupinasi kaip atrasti tokią masziną arba peczių, su kurio pagalba galima būtų visą sniegą ant sykio sutirpinti.

Ar jie tokį peczių atras, asz nežinau, teip lygiai kaip nežinau ką reiks daryti, kada žmogus norėsi savo draugą atlančyti. Trukiu važiuoti baisu, o pėkszcziam nueiti tankiai per toli.

Kasdien girdime apie visokius atsitikimus ant geležinkelių po visą Ameriką, o atsitinka su kuriais nelaimės ir pas mus. Teip szią dieną, anksti ryte, kada darbininkai augsztutinio gelžkelio (Elevated Railroad) trukiu važiuo į darbą, susitiko su kitu trukiu. Pasekmė buvo baisi; 3 ypatas užmuszė ant vietos, o 13 baisiai sužeidė.

Ir drįsk dabar žmogus tais trukiais važinėti.... Brrr.... J. Ž.

Philadelphia, Pa.

Atsiliepiamas reikaluose
Paryžiaus parodos.

Skaicziau „Lietuvos“ num. 1 apie Paryžiaus parodą. Mislįjau vis, kad po parodai jauiskas dings, ir laukiau su kantrybe, kaip dalykai yra. Dabar matau užmanymus, gerus ir blogus. Asz tuose dalykuose pritariu kun. J. Žilinsko užmanymui, pinigų ant keturių dalių padalinti. Dabar pasifziurėkim į P. Mikolainio užmanymą; jis nori, kad visi likusieji pinigai būtų atiduoti

p. Daumantui už jo darbą. Jei kožnam už jo darbą reikėtų užmokėti, tai isz kur imsim tuos pinigus? kad p. Daumontas apsiėmė pirmiaus už tokią prekę, tai ir gana. Tegul pats p. Mikolainis jam užmoka, ba pp. Mikolainis ir Szliupas ir Pauszsis poną Daumontą nusiuntė už delegatą; tegul jie jam moka, o ne visuomenė.

O gi paziurėkim d ro Szliupo užmanymą; jis nori, kad tie pinigai būtų valnamaniams. Klausiu p. d ro Szliupo: kiek davėt, valnamaniai, ant to reikalco? Gal isz Philadelphios davėt kelis centus, o dabar norit gauti anų pinigų. Kun. J. Žilinskas nori tik keztirtos dalies dēl Motinelės, kuri yra geriausia draugystė dēl pagelbos mokslaviečiams. O-gi tie valnamaniai, ką jie rem'a? Anarchizmą. — tikejimą nori iszpłėszti visiems ir valdzias iszgriauti. Kunigai beveik kožnas davė po 25 dol. Katalikiszko draugystės davė po 10 ir po 25 dol. Susivienijimas davė 100 dol. Kun. Milukas davė Albumus, kun. Žilinskas savo kasztais nuvažiavo į Paryžių ir da knygutę suraszė, kuri gal bus užlaikoma. Stanislovas Masickas apdarė 3-jų metų „Tėvynę“ puikiaisiais apdarais; kiek asz žinau, nė vienas artistas nebutų apsiėmęs tą darbą nė už 100 dol. O bet sziantien, tie geri darbininkai, tie nieko nereikalauja už savo darbą. Valnamaniai vienok. davę gal po 10 centų, nori atlyginimo 100 dol. Kam mums reikia tų valnamanių?

Stanislovas Bairunas.

W a u k e g a n, Ill. Czionai randasi trjs didelės drbtuvės: dratauė ir dvi cukerni, kuriose ir daugumas lietuvių uždarbauja. Kiek yra czion isz viso lietuvių, sunku daznoti; tas yra aisku, juog dabar darbams sumazėjus ir straikams pakilus, daugumas praszalino. Isz lietuvių laiko vienas duonkepė, du laiko gertuves, trjs mėsinyczias; visi vercziasi pusėtinai. Turime ir savo lietuviską bažnyčią, klebonas godotinas kun. M. Smalickas. Klebonas didei parapijonų pagiriamas, tik nelaimė, kad menkos sveikatos; vienok rupinas, kiek galėdamas, savo parapijonis dvasiszkais reikalais užganėdinti. Nesmagus yra daiktas, kad dudorius (vargamista) prie vargonų lenkiszkas giesmes gieda. Dudorius yra tikras lietuvis, o lietuviszkoj bažnyczioj priderėtų jam lietuviskai giedoti, ba lie-

tuviszkai yra daug dailesnis balsas. Teip-gi yra czion dvi lietuviszkos pagelbinės draugystės, viena po vardu szv. Bakramiejaus, antra po vardu szv. Juozapo. Bažnytelė musų prasta ir nedidele, parapija ne turtinga, per ką ir neįstengia bažnytelė atskanzciai parengti. Czionyszcziai lietuviiai-tautiečziai nėra kuoni pagarseje, kaip tai prigulėjimu prie Susiv. L. R. K., arba prie „Motinelės“. Mat, truksta tokių, ką galėtų prigulėjimo naudą iszrodyti ir paukvatinti prisirasztyti. Kaip rodos, laikraszčių skaitytojų czion netruksta, verta būtų jiems su musų organizacija susipažinti. Beje, dar ką: ir pas mus randasi du — kaip czia juodu pavadinti — valnamanių ką bažnyczios nelanko ir prie iszapazinties n'eina. Kaip kada degtinės užsitrauvia, įgauna tada didesnį protą ir moka parėkauti ant katalikiszkių kunigų, zodžiu sakant, teip moka nusnekėti, kaip ir d-ras Szliupas, o kaip kada da ir bezdžioniszkiu.

F. V.

Northampton, Mass. Pas mus tuom tarpu dideli szalcziai. 3, 4 ir 5 d. Sausio teip smarkiai szalo, kaip jau per 30 metų nebuvo. Termometrą rode 38 laipsnius žemiau nulio. Daugel vietose teip-gi ir sniego pusėtinai yra. Darbai labai silpnai eina; daugumas be darbo sėdi. Per tai turėdami laiko, lietuviai pacziuoja isz papykimo. J. V.

Susiv. L. R. K. A. Reikaluose.

19 kuopa, Northampton, Mass., laikys susirinkimą 24 d. Sausio, 2 val. po pietų, pas P. A. Jaskeviczių. Mokestis bus 1 dol. ir 5c.

10 kuopa laikys susirinkimą 23 d. Sausio, sabatoje, 8 val. vakare, klubo namuose, 1116 So. 2-nd St.

7 kuopa, Pittston, Pa., laikys metinį susirinkimą 17 d. Sausio, tuojaus po miszių, pobažnytinėj salej. Šanariai užprasdomi užsimokėti kvartalinį mokestį, teip-ta naujai prisirasztyt norintieji užkviečiami.

41 kuopa, Worcester, Mass., laikys susirinkimą ateinančioj Nedelioj, 17 d. Sausio, 7 Whitney St.

Skaitykite „Zvaigzde“!

MUSU BAJORAI

(Dramatiškas pavelkėlas trijuose aktuose)

J. MARGALYS.

VEIKIANČIOS YPATOS.

1) VIDGIRSKIS — angas žmogus, seniaus buvęs dvare urėdu, dabar užsiėmęs prekyste.

2) VIDGIRSKIENE (trumpai rašyta: V-ienė) augusi moteriskė — jo pati.

4) ONA — jų dukte.

4) JONAS — jų sunus, rašas pas notarija.

5) Krapaila — jų kvaterantas — provizorius.

6) Skiauteris — Onos mylėtinis.

7) Skiaigirskis — už jo nori V-ies iš duoti dukterį.

8) Švilpinakis } Skiaigirskio draugai.

9) Kliudinskis }

10) Tarnaitė. }

Scena ataeisti miestietiškamė kambaryje, šalines duris į kitus kambarius, ir galinė — duris į priesienį.

AKTAS I

Scena 1

ONA. (vaiksčioja po kambarį ir dainuoja).

Ljudna, ljudna... Audra kaukia;

Vėjas švilpia draskos lauke.

Čirba prie langų medeliai.

Ir man jauną širdį gelia!...

Ir mano krutiņą,

Spaudž' ranka gelžinė, —

Kas verksmą maldys?

Kas skausmą dildys?

Kas, kas paguos?

Skaodus budeliai akyse,

Vargšė draugą kur išvysi!

Ant manęs visį įniršo,

Regis ir dangus užmiršo,

Man meilę kankina,

Man jausmus gaisina,

Kada spindulys,

Malonus našvys,

Skaisčios ausros.

Scena 2

ONA IR SKIAUTERIS.

SKIAUTERIS. (įneidamas) Sveika, mano lelija! Kodėl nuo labo ryto taip liudniai jau dainuojai?

ONA. Žinai, brangus, dėlko... Liekis klausimas, dabar maloniai tavę regiu anksti rytelį.

SKIAUTERIS. Ir, aš Onute, kada tavęs nematau, tai regis saulė tą dieną užtemo.

ONA. Ar drįstu mialyti, kad tai neperdėta?

SKIAUTERIS. Onutė! Juk Lietuvis neveidmainys!

ONA. Ak koks tu malonus! Sėskis pasikalbėsiu.

SKIAUTERIS. Netoli nuo tavęs, puikus žiede, sėdėti man amžius nenubostu (sėdas abu).

ONA. Treti diena kaip tavęs nesutikau, papasakok ką naujo.

SKIAUTERIS. Užvakar buvau ant susirinkimo pagerinimui ūkiškų reikalų sušaukto; vakar — kaip žadėjau, pašventinau vargšų prieglaudos namus.

ONA. Pašventinai? O ar išdavini medžegų Dundurui atstatymui sudėgusių namų?

SKIAUTERIS. Tai jam kaiminai padėjo ir aš sušelpiau.

ONA. Gerai darai, kad šelpi savuosius nelaimėje: Dievas palaimins gerys darbus.

SKIAUTERIS. Bet kada, Onute, atsisėsiu ant bendro nuo lo? Viešpatie, kaip aš laukiu tos valandos!

ONA. Ai, Dievuliau mano!

Scena 3.

TIE PATIS IR KRPAILA.

KRAPAILA. (įeidamas) Nuo anksto ryto pradodate; žinoma, tai išmintinga: nuo ryto širdis karatėsnė, bet kad užeis ponas Vidgirski, tai ir rietenos bus verdančios.

ONA. Ponas Krapaila tai dabar tikrai lyg iš maišo iškrapino.

KRAPAILA. (sveikindamas ir sėdamas) Gal ir perankstį apsilankau, bet tegu ponas Skiauteris nenusimena: aš kojų nepapinsiu; provizoriumas užtenka ir be to.

SKIAUTERIS. Niekąkalbis, ponas Krapaila.

ONA. Tikrai reikia raudonuoti.

KRAPAILA. Tegų žydi jauni skruostai, pagal dorybę šildo.

Scena 4.

(INKIŠA GALVA PRO ŠONINES DURIS VIDGIRSKIS).

VIDGIRSKIS. Ona! ar liepei tarnaitėi virdulį ruošti, pania tego?

KRAPAILA. (nėžstodamas Skiauterį) Lįsk į kertą.

ONA. Liepiu, tėveli.

VIDGIRSKIS. (įeidamas) Ankstybų švečių bėsama, pania tego! Kokie perkunai jus nešioja pania!

SKIAUTERIS. Tai mat, tėveli, su reikalais.

KRAPAILA. Kaip tai, sako, truputį pasidundėti.

VIDGIRSKIS. Žinau, aš jusų reikalus, pania.

ONA. Ponas Skiauteris su reikalu pas tėvelį.

VIDGIRSKIS. Teip, kol tėvelis tebegali, pania!

KRAPAILA. Mat, tamistu, meilė mėgia pa laptį:

VIDGIRSKIS. Teip, pania! tėvams neregint jus drįstė šnibždėtis, pania!

KRAPAILA. Teip liuosiaus ir patogiaus.

ONA. Tėveli, ką čia rustauji, buk lig kas piktas butų atsikęs.

KRAPAILA. Juk neždrausta jauniems mylėties su gera viltimi.

SKIAUTERIS. (bučiuoja Vidgirskiui ranką, šis paduoda magnatišką). Tėveli, dovanok! Nuo poos metų mudu mylivos, nors jusų palaiminimo ligšiol neprasėva. Šėndiena slėptas jausmas išėjo aikštės: užtat nufėmintai meldžiu Onutės rankos.

VIDGIRSKIS. Pusgalviai, jus pusgalviai, pania, kur tu matei! muikas intų bajoraitė, pania tego!

KRAPAILA. Dukterį pono Vidgirskio, sunaus amžiną atilį Vidgirio, žemės valščiaus bajoro.

VIDGIRSKIS. Sučisupk, pania, lupas, o ne liepsiu užsiuti, pania tego.

ONA. (bučiuoja tėvui ranką). Tėveli, buk teip malonus, nepriestarauk, aš meldžiu.

VIDGIRSKIS. Kad jus novė, pania! Poterijų nesuskubau sukaltėti, o jau keikti reikia, pania tego!

KRAP. Prašau eiti ir pasimelsti prie Dvasios šventos.

ŠKIAUTERIS. Tėveli! aš ne ant juokų ir ne arzinimų atėjau; atėjau rimtai prašyti jūsų dukters rankos.

VIDGIRSKIS. Aš tam, pania, teipogi rimtai atsakau, kad tu mano dukters rankos neregėsi, pania tege.

ONA. Tėveli!...

KRAPANA. Sveikoni! tamistoje teka bajoriškas kraujas.. Przenigdy, pania tege – ir tiek....

ŠKIAUTERIS. Prašau bet neužmiršti, kad dabar testamentas neboreikia paskirti vyro ar moters, ir nors tėvo balsas tame dalyke yra ko vertas, bet jauna širdia gali visaiškai jo negirdėti, jei jis yra nederas.

ONA. Tėveli! atleisk, nerustauk.... Iš jaimylėjau.

VIDGIRSKIS. Nusispaunu, pania, ant tavo meilės. Iš to nieko nebus dors, tu žemę griaužk, pania!

KRAP. Žodžiu sakant przenigdy!.....

ŠKIAUTERIS. (rusčiai). Ant galo, tėveli, aš teipogi rimtai sakau: mūdyvių širdis surištos ant amžių ir niekas jų neberskirs. (Iš eina, numojė ranka).

Scena 5.

TIE PATIS BĖ SKIAUTERIO.

VIDGIRSK. (rodydamas išeinančiam kumštį). Tu, muziko vaikas, pania tege.

KRAP. Kad jis muziko vaikas, tai muziko vaikas, bet kamgi kaskiėti Bajorišką kumštį dvidešimtam amžiui; lig dvarponis Karobinka, prascioką pamatęs, susikiša rankas į kišenės ir su koja trepi.

V-18. Užsidegiau nuo jūkaušo lig kojų apačių, pania tege. Kaip tie kamai išveda žmogų iš kantrybės, pania.

(Vaikščioja).

ONA. (šluosto akis). Tėveli, ar-gi jau gražesnių žodžių nebėra,

V-18. Litvomanai jūs „praklemti“, pania!

Scena 6.

TIE PATIS IR VIDGIRSKIENE. V-18 ATSISEDA.

V-18. Labus rytas! Duško, ant ko teip rustauji!

V-18. Gi tas Skiauteris, kad jis kur koją išeisuktų, pania tege, nuo anksto ryto širdį užgavo, pania.

ONA. Jis ir be kojės man būtų meilus.

V-18. (Iš eina). Apsimislyk, durkaite pania tege.

KRAP. Insimislyk, kol dar laiko yra.

ONA. Tėvū! aš seniai apsimislyjau! Argi aš ne jūsų vaikas, kad mane nemylita ir norinta ant amžių nelaiminga padaryti!!

V-18. (sėsdama). Mano tu širdelė, iš meilės tai daros. Mėg mateva, kad terp judviejų su Skiauteriu yra meilė, užtat, kaip akį sergėjo, kad neišeitumei už jo.

ONA. Motinėle! gera tai meilė, jeigu ir laimės pavydi.

V-18. Apsimislyk, pania tege.

Krapaila pavaikščiojęs apsisitoja už stalo prie sienos).

ONA. Lygšiol ir naktį, kaip nelaba slėga, gulejo man ant širdies ta mialis, ir kaip budelis kankino. Šendieną, aciu Dievui, nusiraminau, nes Skiauteris atvirai meilę apreiškė. Norėta išduoti manę už Skaisgirskio? Niekados! pirmu galvą nukirskitai!...

V-18. Oute! kas tau galvą kirs! Mudu nenoriva tavę leisti už prašto.

ONA. Kuomė gi jis prastas! Žmogus turtingas, darbus, gerądarys, visų godojamas, mokyklas lanęs, apaišvieteš....

V-18 (į Oną rusčiai, atsistojęs). Po šio to veiniū pania! Tegul jis būtų penkis universitetus baigęs, muziku gimęs, muziku sprogs – supranti, kvaish, pania!

KRAP. Žinoma teip, jeigu Lietuvos bajorai neišduos bajorystės popierių su pono Vidgirskio parašu.

ONA (užraudusi, į šalį). Senųjų nebeperdirbsi.

V-18. (tuzgo vyra už rankos). Duško, nusiramink! Tesižino ant galo....

V-18 (sėdas susiraukęs; potam į pačių). Na, pania, ar nesakiau: duško, prastai darova, vaikas valią duodamu. Šia tau, pania! (Nuduodamas pačios balsą). „Ka, čis, duško, tokia maža; dabar visa be maž jaunomenė gavo lietuvystės karštines, duok valią, tesižino: vėliaus patis nenorė“.... Ot, pania! dabar su vaikas lenkiškai nei pradėk, o dukte išimylejo į muziką. (Toliaus bus.)

Jei naudojiesi iš gėrymų, tai gerk vien geruosius, tyrus, kurie tavo sveikatai nekenktų.

Empire Distillery Company's DEGTINES IR VYNAI pripazinti yra uz sveikiausius.

Saliuninkai privalo vien nuo jų pirkti gėrymus, nes ir pigiai gaus. Apmokėję randui ozyž (revenue stamp) galite gauti degtinų nuo 40 centų už galioną ir brangians. Turi 37 savo distilles, kur daro visokių gėrymų. Kreipkites į kompanijos vyriausią biurą:

Empire Distillery Company
234-235 Broadway, New York, N. Y.

arba pas lietuviską tos kompanijos reprezentantą

Dominika Brazinska
37 Centre St. Shenandoah, Pa.

Kaledu Dovanos.

JACOB MORCH

Pargabentojas

Deimentu

Parduoda puikiausius aukštinus daiktus, o ypatingai naudingus ant Kalėdų dovanų

Lietuviai, visi eikite pas

Jacob Morch, 130 Broadway, Brooklyn, N. Y.

KALEDU DOVANOS.

KALEDU DOVANOS.

KNYGOS

gaunamos „ŽVAIGŽDES“
spauštuvėje.

Maldų Vainikėlis.

Naujai atspaudžinta, tinkamiausia Amerikos lietuviams maldaknygė, nes aš paritaikintų maldų padaryta taip, juog ją galima nesiziotis ir brusloto kiseniukij. Pusk 95c., 75c. ir 80c.

Kataliku Bažnyčia ir moksals.

Pagal prof. Zahn'ą parašė kun. A. M. Milukas. Yra tui knygtė, kurioje trumpai o aiškiai isariszta daugelis kėblu klausimiu apie sutikimą Kataliku Bažnyčia su mokslu. Shenandoah, Pa., 1901 m. Pusk 15c.

Stacijos arba Kryžiaus kelias.

Paręngta kun. Burbos savo parapijonams, kad jie pridancziai mokėtu spvaikszezioti Stacijās. Plymouth, Pa., 1897 m. Pusk 10c. Pamokslai apie Šv. Sakramentus.

Parasžė kun. A. Bortkeviczius. Telpa joje isaiszkinimas visu Sakramentu, 18 grafiniu pamokslu. Shenandoah, Pa., 1901. Pusk \$1.00. Su apdarais \$1.25.

Rankvedis senoviszkos Istorijos.

Knyga II. pagal Fisher'į ir kitus parasžė kun. A. M. Milukas. Shenandoah, Pa., 1898. Pusk 40c. Žemaičiu Vyskupystė.

Parasžė vysk. M. Valanczaukas. Laida II. Shenandoah, Pa., 1897 m. Knyga turi 247 puslapius, ant kuriu telpa platus apraszymas Žemaičiu Vyskupystės. Pusk \$1.00.

Antonuka. Apysaka B. Pruso. Is lenkiszko vertė Selimas. Shenandoah, Pa., 1897 m. Pusk 15c. Pasuktinės misijos. Lenkiszka parasžė Jonas Lada. Shenandoah, Pa., 1897 m. Pusk 20c.

Grafiniu imoniu pamokslai. Parasžė kun. Tatara. Szioje knygoje yra daug labai dailiu, užimancziu apykeiliu. Shenandoah, Pa., 1900 m. Pusk 60c., ant geresnės popieros — 75c.

Daukiszkos dainos. Yra tai rnkis dainu, dainuojamu Deukioj. Shenandoah, Pa., 1899 m. Pusk 60c. Trumpi ataskymai ant ozmetinėjimų prieš religiją. Parengta kun. Kaulakio. Joje telpa daug atskiu ataskimiu upoolantiemu ant katalikiško tikėjimo. Shenandoah, Pa., 1899 m. Pusk 20c.

Dogmatas apie Pragarą. Parengta kun. Kaulakio. Szioje knygtėje suprantamai yra isaiszkitas faktais dogmatas apie pragarą, kaip ies gyvenimo szventuju, taip ir isz svietiszkos istorijos. Shenandoah, Pa., 1899. Pusk 15c.

Paalptys Gyvojo Ražanczius. Parengta kun. Kaulakio. Szioje knygtėje telpa paslaptys arba Tajemnyzio-Ražanczius ir budas kalbėjimo taip vadinciu Gyvojo Ražanczius. Chicago, Ill. Pusk 25c. Istorija Szventa Seno ir Naujo Instatymo Perupinta kun. Kaulakio. Yra tai bibliuszka istorija nuo pradžios svieto iki apgar-inimoi ant svieto Kristaus mokslu. Shenandoah, Pa. Pusk 50c.

Rankvedis Senoviszkos Istorijos, pagal Fisher'į. T. Gazeau ir kitus, parasžė kun. A. M. Milukas. Knyga I. Shenandoah, Pa., 1897 m. Szioje knygoje yra aprasztyti svarbūs vieszpatyvcziui, su 14 paveiksleliu. Pusk tiktai 50c.

Medega tautiszka vaistininkytei. Parasžė Dr. J. Basanaviczius. Szioje knygoje autorius aprasz daugelį ligu, atsitincancziu tankiausiai tarp lietuviu, paduodamas tu ligu vardu lietuviszkoj ir lotyniszkoj kalboj, dant palengvinti lietuviams susipratimā su svetimāucziaz gydytojais. Pradžioj knygos telpa da autoriaus paveiksli. Shenandoah, Pa., 1898 m. Pusk tiktai 40c.

Lietuviszka trakiszkos studijos. Parasžė Dr. Basanaviczius. Yra tai tyrinėjimas apie lietuviu tautos pradžią. Shenandoah, Pa., 1898 m. Pusk 60c.

Lietuviszki Dainiai pradžioje XIX szimto meczio Parasžė Jr. Jonas. Yra tai apraszymas apie gabiausius lietuviszkus dainius pradžioje perito amžiaus. Shenandoah, Pa., 1896 m. Pusk 60c.

Medega Simano Dankanto Biografija. Parengė kun. A. M. Milukas. Yra tai platus apraszymas gyvenimo msų garsaus rzsztininko S. Daukanto, su 14 paveiksleliu. Shenandoah, Pa., 1898 m. Pusk \$1.00.

Populiariszkas rankvedis fizikos. Lietuviams parupino P. Neris. Yra tai isaiszkinimas daugelio gamtiszko apsirėzkimo, su daugelinu paveiksleliu, palengvinancziu supratimā aizskinimo. Shenandoah, Pa., 1899 m. Pusk 75c.

Botanika. Parasžė kun. A. Pabricza. Yra tai didėle knyga, kurioje autorius aprasz visokius Lietuvo auganczius žolynus ir medžius, paduodamas ju vardus lietuviszkoj ir lotyniszkoj kalboj, kur tie žolynai anga ir kaip jie iszrodo. Shenandoah, Pa., 1900 m. Pusk \$1.00.

Padėjimas lietuviu tautos Rusu vieszpatyvczije. Maskoliszkoj kalboj paraszėgrovas Feliva. Autorius szioje knygoje iszrodo maskoliszkos valdzios nelabumā apsiėjime su lietuviiais. Shamokin, Pa. Pusk \$1.00.

Lietuviszka angliszkas žodynalis. Parasžė kun. P. Saursaitis. Yra tai viencatinis lietuviszka-angliskas žodynas, kuriame rasite tankiausiai vartojamus ir reikalingiausius žodzius. Waterbury, Conn. 1899 m. Pusk 75c.

Angliszka-lietuviszkas žodynalis. Parasžė kun. P. Saursaitis. Yra tai toks pat žodynas, tiktai pirmians susstatyti angliszki žodziai. Pusk 50c.

Prozaiszki rasztai kun. A. Burbos. Szioje diktokoj knygoj telpa daugelis labai graziu ir linksmu apysakėliu. Jas skaitydami lietuvisai gali linksmiai ir naudingai praleisti laiką. Nauja laida, tomas I. Shenandoah, Pa., 1900 m. Pusk 80c.

Prozaiszki rasztai kun. A. Burbos. Tomas antras. Pusk 50c. Ant geresnės popieros — 60c.

Pajauta. Parasžė Bertuoviczius. Puiki apysaka isz lietuviu gyvenimo 14 szimtmetyj, arba pabuzga stabmeldyts Lietuvosj. Shenandoah, Pa., 1898 m. Pusk 60c.

S. JARMULOWSKI,

No. 54 Canal Str. New York.

Asz užlai kau BUNKA kurioje galite savgiai savo pinigų, iszmainu piniguis visu žemiu. AGENTURA visu laiviniu kompanijā ir geležinkaliu tikietiu. Szifortos j ir isz Europos. Teipgi siūnciu pinigų į visas Jafis svieto ir iszduodu vekseus ant visu didžiuju miestu Europos. Bankas Europoje, Hamburge: S. Jarmulowski. Lubeck: S. Jarmulowski & Co.

Puikiausias Drapanu ir .... Apautuvo Sztoras visoje Pottsville, Pa.

Sivamu patis visokius sijtus, nuo 15 dol. 20 iki 25 dol.; gatavy, kas kokiu nori, gali iszsirinkti, nuo 6, 8 ir 10 dol. ir auganzianu Ant lange Zvaigždė, kad nepraeitum. IRSZKUS HEBER 206 N. Centre St., Pottsville, Pa.

Uz 7 dol. i Europa Londoną, Liverpool, Antwerpen, Hamburgą, su garlainiais, kuriais gyvalius veža. Kreipkitės pas JACOBS, general-agenta 38 Canal St., New York.

JAMES J. MCGINTY

Laidotojas lavonu ir balsamavotojas prie lietuviszkos parapijos Brooklyne. Laidoja ant visokių kapinių.

Parasmo karietas ant szermenu, veesliju ir kituose reikaluose labai pigiai. Gyvenimas ir kancelarija 72 So. 2nd Str., stonia po 78 So. 1st Str. Brooklyn, N. Y. Stonia atdara dieng ir naktj. Telephonas: 559 Williamsburgh.

SCHNEIDER Bro's

Lietuviszki Kraucziai

SIUTAI ant orderio geriausiai ir pigiausiai atliekami. Geriausia vieta visame Brooklyne. Galit susikabiti lietuviszka. Dėl krauczio parinodam geriausios materiju kuopigiauusiai, nes perkam tiesiog isz fabriko. Neuzmirakit vletę.

Schneider Bro's 296 Grand St. Brooklyn, N. Y.

Ar raszai kur laiszkus

Jeigu taip, tai pas mane gali gauti visokios popieros gromatomas. Rasite su visokiomis gračiomis kvietkomis ir su gračiais paveikimais ir su visokioms daineimais ir su visokiais paveiksiais. Tuzinas 20c. Popierus su iszleidziamomis kvietkomis, labai gračios, viena 15c.

Abrozėliai, ant paveikalo atlorėliu, iszleidziami. Vidu matyti sv. paveikalai. Po 15c. Szilkiniai abrozėliai po 15c. szilkines pavinczovnes po 15c. Agentai gausa didelį pelną. W. UKMANN, Bx 14, Sta. W., Brooklyn, N. Y.

Stebetina proga

Vaikams prie misniū, suknios geriausio kasziuro supnikum pamaislu uz \$3.50

Kamkos 75c. \$1.00. \$1.75. PLOŠ- CZIAI \$16.00 ir daugians. Kuni-giszkos suknios \$12. ir auganzianu. Ger- ra vise eile drapanu 8. ir auganzianu. u llo extra \$20.00 gzozia u.

BORNE BROS & CO.

34 Barclay St. New York.

Tikrai gryna
Altoriaus Vyna
 gausit pas **Barnston Tea Co.**
 8 Barclay St., New York.
 Importuoja jie rusišką sėrbatą,
 kavą ir visokį vyną.

Sekanezios knygos:
 Istorija Seno ir Naujo Istatymo 25c.
 Dogmatas apie pragarą 15c.
 Trumpi atsakymai ant užmeti-
 nėjimų prieš Religiją 20c.
 Izguldymas Loretan. Litanijos 35c.
 Juokū Knygėlė 25c.
 Paalpeziai Gyvojo Rožancz 25c.
 Socializmo ateitis, apysaka 40c.
 Dvi Seerya, apysaka 40c.

Gaunamos pas:
 Rev. J. J. KAULAKIS
 1081 So. 5-th str. Philadelphia, Pa.

H. VENSKIŲ
Harmonia Hall
 46 Avenue A
 tarpe 3-ozijs ir 4 tos ulycozios
New York.
GERU VYNU, LIKIERU,
ALAUŠ ir CIGARU.

DIDE SALE DEL SUSI-
RINKIMU ir SZVENCZIU.
BOLIU STALAS ir
BILIARDAS.

Negirdetas Daiktas
 Gražiausias ant svieto popieros ir
 su visokiais gražiais kvietkais dėl
 rasyimo gromatų, ne tik į Lietuvą
 ale yra tinkamos dėl kiek vieno žmo-
 gausu, su visokiais paveiklais ir su
 maldelėm ir gražiais apskaitymais,
 kaip tai į tūvelius, gimines, dėdes,
 tetas, pažįstamus, vaikinių į mēge-
 les, mergūnų į vaikinius labai meil-
 liom pavinczevošem ir visokiom
 dainelėm, iš viso 12 gatunkū Lie-
 tuviszkų ir Lenkiszky su gražiai
 kvietkuotais kopertais, tik 25c. už
 tuziną 6 tuzinai už \$ 1.00. Bolejuo-
 tik 10c. Atidaromi atorėliai tik
 20c. Szilkinei abrozėliai tik 10c.
 Tukstantis naktų ir viena tik \$1.00.
 Trejų metų Linkama Valanda tris
 milžiniškos knygos tik už \$2.00.
 Viaškiu abrozėliu nuo 50c. už 100
 iki \$8.00 doleriu. Lietuviszki ra-
 žanėniai nuo 50c iki \$5.00 už tuzi-
 ną, visokiū szkaplieriu nuo \$4.00
 iki \$10.00 už 100 ir visokiū knygu
 didelė krautuvej ir pigiau galima
 gaut kaip kitur. Geriausias trajan
 kos 30c. ir 55c. už baksuką su pri-
 siuntimu. Reikaluanu agentu ir
 duodu gerą uždarbį. Užrašykite
 žaitą adrsą.

Johan Naunchikas
 7 Franklin St. New Britain, Conn.

PROFESORIS DR. E. C. COLLINS

Naujas 'spasabas gidimo.

Insišenejas daugmetine proca ant dirvos naujausio datirimo me-
 dikiszko, o patvirtintas iš tukstanczio atsitikimu, auksauja

PROFESORIS DR. E. C. COLLINS

140 W. 34-th Str., New York, N. Y.

PREZIDENTAS "THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE,"

140 WEST 34-TH STREET, NEW YORK, N. Y.

Visiems kententiem ant kokios norint ligos, norint ant tabaj persienejusios ligos. O kad tasaj naujas spa-
 sabas gidimo atnesa tiesiog stebuklinga palengwinima, jog pakole ligonius nu tolosu opulu trumpame lajke su-
 grazina del juju pajegias ir gali usiminti darbu, ludina tukstanczje gromatū diekignistes nu žmoniū, kuris sunkio-
 miu ligomu buvo pripausti, trumpame trukioje lajke likosi del juju sugrazinta ciliebio svejkaite ir daugelis raskio
 jog kada wisi gidintojėj juosus apjejo, pripažindami už neiggidoma liga, tada, parase abejojami pas profesori
 Collins'a ir sztaj atbukasi! už kolu dienu naujojai giduoles jauti stebetina palengwinima ir ju intjioje jog ad-
 gaus svejkaite. Del to-gi ne wienas, jagu ira dalipstetū kokia norints liga toget nu nusimena nes gali batiū
 svejku. Nauji iszradimai kizantisi gidanczios sztukos nu del wisi usz tuju mokintu žinomi, kurie nu patajkanis
 trumpame lajke izgidint tokias liges, kurios priešz ne senėj buvo pripausti už neiggidomas. Del jojo uztenka
 ajzklus aprazkias ligos, teje-gi trumpas atsakimas tejp, ar ne, ant žemiau patalpinu uszskausimu.

KLAMSIAM, ANT KURIU REJKIA ATSAKIT TRUMPAJ TEJP ABBA NE

A las tawo giminiu oumie kas ant skato?	Ar turi galwoje swajguli?	Ar taw skada kaip szlapiniesi?
Ar izs giminiu katras ne kenze ant ligos szkole?	Ar turi nors walgit?	Ar lengwaj palisti?
Arba inkatu?	Ar tawo widurej kaip rejkaite?	Ar ne trumpaj kwepuoi?
Ar kosti?	Ar skada krutine?	Ar daug per aris kos ir alaus?
Ar skada galwa?	Ar juri del-it szonta?	Ar tui comatima?
Ar skada ausis?	Ar i epakita druzerj szkole?	Ar paczoutas ar jauniks?
Ar plauke las nosies?	Ar droh taw rankos?	Kaip izrodo tawo szlapumas?

Ant tu wisi uzklausimu rejke ajzkej api sawo liga apraszit, kokiu spabusu ir kaip tankej pasirodineje, kas tab-
 jusne kenke ir nu kaip izgaj ir t. t. Atraskizite su atida, o buste izg dinti, lajmingi ir tikiste in darba. Jago
 kas ne tiketo, tegul perskaite žemiau patipjusius gromatas su padakawonem;

NOTERIZKANA NEREGULARIASTIS
 Per 6 metus kentejau kraicia menses dides-
 lus opulus utrenusiu ir kizantisi. Tejp
 gi skandines galwes mano walgimo.
 Jokio daktarj ne galėjo del mano pa-
 lenzinti mano opulus kol ne pater-
 klas Prof. Collins'a, kuris mane ir me-
 nesni izgidiso. PAULI A. ZAKAR.
 Cleveland, O.

LISA NUSIGALO.
GIUD. PROF. COLLINS.
 Kaip tikraj pradėjau naudoti gidimo-
 kuris del mano prištaito, ant diene-
 u dienu wiskas widuris, zionis ir apje
 asztril gausis mutes; ir eszti gana swes-
 kas. Prigladinti ant parzibawite ma-
 o cawojkiba. Su atida, del was
TONI ROSKAC.
 2507-12 12a, Cleveland, OH.

GEOR. PRYZ. COLLINS.
 Gata Junes pasizirj, jog naud-damas
 juos gidimoles stojajusi swjkaite svejka. Bu-
 wiau jau utwilike liga o ne mizimaj; ir
 i manes paczibawite. Jau man nuodog-
 i naudjimas patwore o widuris uris o
 i la swjkaite. Terej Junes Diermas ka-
 lause ant wileto uszjoke.
PAUL L. JONAS STRACH.
 Soudora, O.

Turime szintu kizantisi ligaku su padakawonem, kuriu czion del stokos wietos patalpinu ne galime. Del to-gi
 lgoneje nu zudindite waltis, su giumaites ka grezjaujas pas garajnia specialisa Prof. Collins'a, o trumpame la-
 ke buste izgidinti. Atsiminkite, jog su liga nera sapsos, o kas szdedien duosis langwaj izgidinti, tai rito gal pa-
 rejta su sunkieniaisi gidinti. I eszerpime ligonius priešz tejp wadinamus dek rikonius dirvus. Ligonis ken-
 ke per taj del wasos ir perlygna gidimasi. Teje dirvoj, tai apgawiste. Ne kenskite, jago kensiti ne rejka
 laujete, nes Prof. Collins Jus i gidins. Rasizkite szdedien ne laukite ritojaus. Adresas:

The Prof. Collins New York Medical Inst. 140 W. 34 St. New York.

Pardavimas žieminių tavorų.
Dabar geriausias cenzūsus pirksimui.

"The Oldest and Most Reliable"
Gorman's
ESTABLISHED 1857
229-235 GRAND ST. BROOKLYN, N.Y.

Mės prekes labai numažinom, idant išparduoti žieminius tavorus. Šaltasis oras dar gana ilgai laikysis, taigi prie tokių žemų prekių turi kiekvienas priežastį nusipirkti vieną ar kitą daiktą.

Jūs tokį-pat pasiūlyma nesulauksit ateinančiuose metuose.

Ploszcziu, apredalu, pasivilkimo rubu vyrams ir moteroms,

blanketų ir dangal kitų daiktų, kurių pririekis kas dieną. Jeigu mes apgarsinam barginą, tai galite pasitikėti, kad tai ir yra barginas. Geriausias būdas persitikrinti apie tai, yra, sulyginti mūsų tavorus su tavorais kitur pirktais.

JOHN J. GORMAN CO.
229-235 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Darbininkų drabužių krautuė

KOBRE,

86 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Škrybėles, keparės ir czeverykai, vyriaški drabužiai didžiausiam pasirinkime. Kuparai ir valizos, ypatingai daug kelnų.

Nieks negal mažesnę prekę už mus ant Grand St. padaryti.

Pabandyk porą WAUKWELL-CZEVEYKU del vyrų, po \$3.50, ant pardavimo pas Ben Friedman'o gerai žinoma

Unijos Czeveryku Sztora

153 Grand st., arti Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

DIDI PASKYRA AMBRELIU.

UŽDETA PER 30 METU.

Adam Schulz Son

Karpetu, naminiu daiktu ir reikmeniu

parduodam ant lengvų išsidėrijimų.

Mes išsredysim jusu nama už
\$1.00 ant nedėlios.

ADAM SCHULZ SON

267-271 GRAND ST.

Szakinė kupczystė 225 BROADWAY,

BROOKLYN, N. Y.

BISCHOFFS-BANKING-HOUSE

uždėta 1908 mēse

Name Staats-Zeitung, prie uždavilimo ant Brooklyno tilto, New-York

Sincedame pinigūs ir visas dalis svieso pigel, saugel ir greitai

ISZDUODAME SZIPKORTES IN EUROPA IR ISZ EUROPOS
Bankoje savo visados laikome daugybę pinigų dėl ismainymo, kaipo tai.
Maskolijos rublių, Vokietijos markių, Austrijos guldenų ir t. t.

DABARTINE PREKE SZIPKORCZIU:

Isz New Yorko	į Bremą ant Expreso	\$38.00, ant reguliariško	\$32.00
" "	" "	Hamburgą ant Expreso	\$34.00, ant regul. \$32.00
" "	" "	Antverpą	\$32.00, ir į Rotterdamą \$32.00
Isz Bremo	į New Yorką ant Expreso	\$40.50, ant reguliar.	\$38.50
" Hamburgo	" "	" "	\$38.00 " "
" Antverpo	" "	\$38.50, isz Rotterdamo	\$38.50.

Dabar sincedam pinigūs tiesiog į namus.

100 rublių už	\$62.50	50 rublių už	\$26.50,	40 rublių už	\$21.25
20 " "	\$16.00	25 " "	\$18.88	20 " "	\$10.75
15 " "	\$8.18	10 " "	\$5.60	5 " "	\$ 2.88

Dėl artėsanės žinlos rasyk į

BISCHOFFS-BANKING-HOUSE

2 Centre str. (Staats-Zeitung Building) N.-Y.-ork

Nėdėlios Banka atvira nuo 10 iki 12 adynai.

V. DACKEVICZIUS

Biuras pardavimo laivakoreziu
ant visų užatlantiskų linijų.

Mainymas ir siuntimas pinigų į Lietuvą, Lenkiją, Rusiją ir Galiciją be jokių kasztų tam, kuris pinigus gaus.

Teipogi apsaugojimus nuo ugnies ir ant gyven-ties. — Lygiai atliekti visokias provas ružežiuose Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos.

Thomas, Tucker Co., West Va.

Telephonas: Cumberland, Davis Coal & Coke Co.

Labai didelis pigumas ant

ZIEMINIU SIUTU IR OVERKOTU

pas
J. MIELDAZI, 122 S. Main Street, Shenandoah, Pa.

Turime prisiuvų daugybę ant naujų metų visokios mados ir visokios materijos. Siuvam kostumėram ant pardodami kiekvienam pri-taikom kol tinka kuogeriausiai. Jeigu netinka pasiuvimas arba mate-rija, mes atmainom arba pataisom uždėka. Mūsų materijos yra naujos ir szviežiai pargabentes tiesiog isz fabriku; jos negali skloduose po 10 iki 15 metų kaip pas kitus. Tuojaus pasiuvam ir pardodam kuop-giausiai, overkocius už 7 iki 10 dol. Pasiskubinkit ateiti, pakol turim visolūjų saizų. Broliai bus labai ugdėnintai ir linksmi, jei pirks pas J. MIELDAZI.

Teip pat parduodu szitkortes ir sincediu pinigūs
į Lietuvą, be jokiū klaidū.